

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla Miasta
Stołecznego Warszawy**

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	3
Wprowadzenie.....	5
Najważniejsze wnioski	7
I. Demografia	7
II. Sytuacja gospodarcza Warszawy	7
III. Lokalne zasoby usług społecznych	7
IV. Pomoc społeczna	8
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	8
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych	10
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w Warszawie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów warszawy w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	17
III. Analiza świadczonych usług społecznych	22
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców miasta stołecznego Warszawy.....	30
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	30
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	32
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w mieście społecznym Warszawa	54
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	54
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w mieście w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	56
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	57
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	60

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	63
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie miasta	64
Spis tabel	66
Spis wykresów	67

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WCPR – Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie

WPROWADZENIE

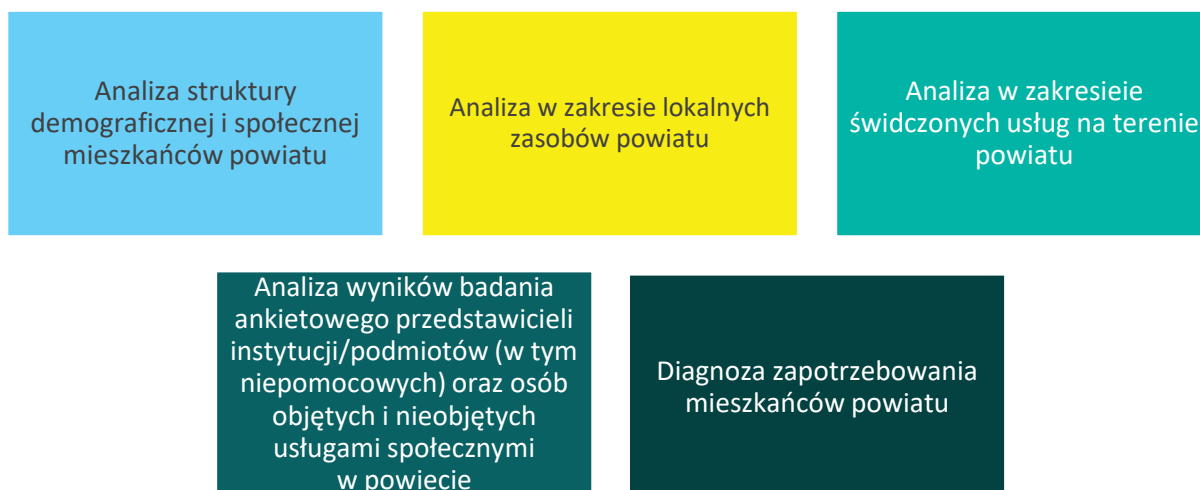
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy miasta stołecznego Warszawa (dalej: Warszawa). Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w Warszawie oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Warszawę zamieszkiwało na koniec 2023 roku 1 861 599 osób z czego 1 001 975 to kobiety, a 859 624 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności, 330 425 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 1 113 357 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym zaś 417 817 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza Warszawy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej Warszawy wynika, że jej dochody per capita są wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych jest wyższa od wskaźnika dla województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego dla Warszawy.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W Warszawie funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 21 989, co stanowi największą grupę w tej kategorii, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie powiatu funkcjonują także: warsztaty terapii zajęciowej, centrum integracji społecznej, kluby integracji społecznej, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, zakład aktywności zawodowej.

W Warszawie funkcjonuje 60 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w tym: 1 ROPS MCPS), 1 PCPR (WCPR), 18 OPS, 19 DPS, 18 ŚDS, 2 OIK, 1 Ośrodek wsparcia dla kobiet z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży. Na terenie miasta działają także placówki wsparcia takie jak: Dzienny dom senior+, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, kluby seniora (w tym Klub senior+), uniwersytety trzeciego wieku, schroniska dla osób bezdomnych, noclegownie, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Miasto prowadziło 12 mieszkań treningowych i 6 mieszkań wspomaganych.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie Warszawy funkcjonują: biblioteki, ośrodki kultury, placówki służby zdrowia, muzea, teatry, kina, ośrodki i obiekty sportowe.

W 2023 roku Warszawa dysponowała 80 317 mieszkaniami komunalnymi, w tym 5 691 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 5 169 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej, asystentury osobistej oraz usługę opaski bezpieczeństwa dla seniorów.

Na terenie miasta Warszawy funkcjonuje Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”.¹ Podmiot ten jest jednostką organizacyjną m.st. Warszawy i jest odpowiedzialny za organizowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz innych usług społecznych dla mieszkańców miasta.²

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez WCPR i OPS-y w Warszawie pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 17 452 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 14 996 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w Warszawie w 2023 roku należy wymienić:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 18 588 rodzin.
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 9 457 rodzin.
- ubóstwo, które dotknęło 9 241 rodzin.
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 3 788 rodzin, w tym 1 654 rodzin niepełnych oraz 458 rodzin wielodzietnych.
- bezrobocie, które dotknęło 3 717 rodzin.

W 2023 roku WCPR i OPS-y w Warszawie przeprowadziły 32 215 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 28 832 rodzin, liczących łącznie 47 089 osób. Praca socjalna została skierowana do 32 228 rodzin, w których znajdowało się łącznie 50 716 osób. W tym samym roku zawarto 1 573 kontrakty socjalne.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie Warszawy liczba osób starszych wynosiła 417 817, co stanowiło 22,44% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 11 158 rodzin spośród osób starszych z czego

¹ Podmiot ten nie jest powołany na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz.1818)

² Szczegółowe informacje na temat funkcjonowania CUS w Warszawie można znaleźć pod linkiem: <https://wsparcie.um.warszawa.pl/-/centrum-uslug-spolecznych> (Dostęp 18.12.2024 r.)

9 458 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 13 301 członków tych rodzin, co stanowiło 0,71% ogółu mieszkańców.

W Warszawie usługi opiekuńcze świadczone dla 7 081 osób na łączną kwotę 27 591 298 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (6 placówek zapewniających łącznie 555 miejsc)
- domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych (7 placówek zapewniających łącznie 792 miejsca)
- kluby seniora (łącznie 50 placówek w tym Klub senior+)
- 40 uniwersytety trzeciego wieku (40 placówek)
- Dzienny dom senior+ (z 80 miejscami).

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób starszych w postaci usługi opaski bezpieczeństwa dla seniorów.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera osoby starsze (40% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców Warszawy przeważa zdanie, że usługi oferowane przez miasto osobom starszym są niewystarczające (36% beneficjenci pomocy społecznej, 32% niekorzystający z niej).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie Warszawy jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w Warszawie z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii mieszkańców miasta najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w Warszawie zamieszkiwały 417 932 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 9 457 rodzin, w których żyło łącznie 12 779 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 546 osób w kwocie 771 684 zł.

Udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 1 182 osobom na łączną kwotę 6 297 105 zł
- turnusów rehabilitacyjnych, w których wzięło udział 2 160 osób na łączną kwotę 3 701 226 zł
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny 1 303 osobom na łączną kwotę 3 639 777 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 1 404 świadczeń na łączną kwotę 8 366 345 zł.

W Warszawie w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 257 382 zł.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (29% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez miasto stołeczne Warszawę dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie Warszawy jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty (lub pomoc wolontariusza) w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 274 rodzinom, obejmującym 2 368 osób, co stanowi 0,13% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 1 031 osobom, na łączną kwotę 9 831 921 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonują placówki wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i były to:

- schroniska dla osób bezdomnych (21 placówek w tym 9 specjalistycznych placówek dla osób bezdomnych zapewniające łącznie 533 miejsca)
- noclegownie (4 placówki zapewniające łącznie 551 miejsc).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że Warszawa źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (27% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez miasto stołeczne Warszawa są niewystarczające (35% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie Warszawy jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie, ogrzewalnie.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk WCPR w Warszawie wskazuje, że w 2023 roku 18 588 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 1 711 rodzin, w których funkcjonowało 2 197 osób.

Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 467 rodzinach, w których żyło 615 osób.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 31 755 870 zł, a w przypadku narkomanii 19 309 zł. W 2023 roku przyznano 1 168 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 2 192 279 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w tym dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (4 placówki z 245 miejscami)
- dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w tym dla dzieci i młodzieży (1 placówka z 70 miejscami)
- dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (1 placówka z 200 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób chorych psychicznie (7 placówek z 208 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (6 placówek z 159 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób chorych psychicznie oraz z niepełnosprawnością intelektualną (3 placówki z 192 miejscami)
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną (1 placówka z 12 miejscami)
- środowiskowy dom samopomocy dla osób chorujących psychicznie i dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, w tym, w szczególności z zaburzeniami otępiennymi (1 placówka z 45 miejscami)
- warsztaty terapii zajęciowej (15 placówek)
- zakład aktywności zawodowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 503 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 2 788 117 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (28% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez miasto stołeczne Warszawa są niewystarczające (43% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie Warszawy jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 45% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Warszawie w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w Warszawie, zamieszkiwało 330 425 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 17,75% mieszkańców miasta. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w mieście rodziny z dziećmi stanowiły 16,19% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 20 229 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 2 767 i stanowiły 46,79% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 1 981 i stanowiły 33,5% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 768 i stanowiły 12,99% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 249 i stanowiły 4,21% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 90 i stanowiły 1,52% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 38 i stanowiły 0,64% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 21 i stanowiły 0,36% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 2 086 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 6 313 osób.

W 2023 r. w Warszawie świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 2 940 dzieci co stanowiło koszt 2 816 298 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 6 897 osobom, co dotyczyło 5 366 rodzin w których były 11 162 osoby, na które przeznaczono 16 058 778 złotych.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą asystenta rodziny objęto 2 065 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 7 106 512 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 217 669 157 zł.

Na wspieranie rodziny w Warszawie przeznaczono 9 523 248 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 8 945 rodzinom. Na terenie Warszawy funkcjonują 2 ośrodki interwencji kryzysowej, z których skorzystało 476 osób.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 487 227 748zł. Na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 644 miejscami przeznaczono 91 738 547 zł.

Na terenie miasta funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze (53 placówki w tym: 41 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 5 domów dziecka, 4 placówki typu rodzinnego, 2 pogotowia opiekuńcze, 1 ośrodek wsparcia)
- ośrodek wsparcia dla kobiet z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży
- placówki wsparcia dziennego (76 placówek w tym: 45 ognisk wychowawczych, 14 świetlic środowiskowych, 3 kluby młodzieżowe, 10 placówek wsparcia dziennego, 4 specjalistyczne placówki wsparcia dziennego).

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera rodziny z dziećmi (44% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców Warszawy przeważa zdanie, że usługi społeczne dla rodzin z dziećmi oferowane przez miasto są wystarczające (29% beneficjenci pomocy społecznej, 26% niekorzystający z niej).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie Warszawy jest trudne (32% beneficjenci pomocy społecznej, 24% niekorzystający z niej).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w Warszawie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większość (66% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w mieście słyszała o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Większość (66% ankietowanych) badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w Warszawie to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 40% gotowe do 40% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 12% gotowe do 60% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 17% gotowe do 69% niegotowe.

Większość badanych (81% ankietowanych) słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS), i tę ideę ocenia pozytywnie. Spośród przedstawicieli badanych instytucji 60% ankietowanych przyznało, że w ich dzielnicy lub w mieście funkcjonuje CUS.

Zdecydowana większość (86% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich mieście lub dzielnicy działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW WARSZAWY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców Warszawy wyniosła 1 861 599 osób. Przyrost naturalny w powiecie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -3 559 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 3 107 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 53,82% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla Warszawy	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	1 861 599	88 998
Gęstość zaludnienia	3 599,4	281,6
Przyrost naturalny	-3 559	-229
Saldo migracji	3 107	237
Kobiety na 100 mężczyzn	117	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	330 425, 17,75%	17 872, 19,54%
w tym K	161 034	9 177
w tym M	169 391	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	1 113 357, 59,81%	51 577, 57,71%
w tym K	278 327	24 155
w tym M	139 490	27 402
Liczba i % osób 65+	417 817, 22,44%	19 569, 22,74%
w tym K	278 327	12 762
w tym M	139 490	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 38 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 68 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 127 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 30,60%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 22,44%, w tym dla kobiet 14,95%, a dla mężczyzn 7,49%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla Warszawy	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody powiatu per capita	11 677,95 zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	8 623,59 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	297	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą w Warszawie w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji Warszawy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody powiatu per capita są wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych jest wyższa niż wskaźnik dla województwa. Świadczy to o wysokim potencjale rozwoju ekonomicznego miasta.

Tabela 3. Kapitał społeczny w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla Warszawy	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	16 266	283
NGO/ 1000 mieszk.	8,74	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	58,89%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	84,95%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące Warszawy w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO jest on wyższy od średniej województwa. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych i parlamentarnych jest wyższa od średniej wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W Warszawie zlokalizowano 60 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie Warszawy

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa	Samorząd województwa	Brak danych	Brak danych	Środki własne samorządu województwa dotacja na zadania zlecone z budżetu Wojewody
Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Lipińska 2, 01- 833 Warszawa	Urząd miasta	356	190 609 861 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy	ul. Rozłogi 10, 01- 310 Warszawa	Urząd miasta	104	23 506 373 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Białołęka m.st. Warszawy	ul. Marywińska 44C, 03-042 Warszawa	Urząd miasta	72	12 868 224 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy	ul. Przybyszewskiego 80/82, 01-824 Warszawa	Urząd miasta	105	29 994 652 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy	ul. Fałęcka 10, 02- 547 Warszawa	Urząd miasta	156	31 562 764 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy	ul. Przemyska 11, 02-361 Warszawa	Urząd miasta	69	14 440 858 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy	ul. Wiatraczna 11, 04-366 Warszawa	Urząd miasta	129	31 087 685 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy	ul. K. Szymanowskiego 6/61, 03-477 Warszawa	Urząd miasta	79	23 264 607 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Rembertów m. st. Warszawy	ul. Plutonowych 10, 04-404 Warszawa	Urząd miasta	32	5 410 437 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Centrum Pomocy Społecznej Dzielnicy Śródmieście im. prof. Andrzeja Tymowskiego	ul. Kornwiktorska 3/5, 00-217 Warszawa	Urząd miasta	125	37 346 859 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy	ul. Św. Wincentego 87, 03-291 Warszawa	Urząd miasta	119	27 881 088 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursus m. st. Warszawy	ul. Pl. Czerwca 1976r, 02-495 Warszawa	Urząd miasta	48	11 107 755 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy	ul. Jana Cybisa 7, 02-784 Warszawa	Urząd miasta	101	20 090 087 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer m. st. Warszawy	ul. Włókiennicza 54, 04-974 Warszawa	Urząd miasta	74	15 106 712 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wesoła m.st. Warszawy	ul. 1 Praskiego Pułku 21A, 05- 075 Warszawa	Urząd miasta	22	3 877 481 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy	ul. Przyczółkowa 27A, 02-968 Warszawa	Urząd miasta	24	4 227 712 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy	ul. Czereśniowa 27A, 02-457 Warszawa	Urząd miasta	45	10 208 680 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola m.st. Warszawy	ul. Bema 91, 01- 233 Warszawa	Urząd miasta	181	38 550 052 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Żoliborz m. st. Warszawy	ul. Dembińskiego 3, 01-644 Warszawa	Urząd miasta	58	13 259 398 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Warszawski Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. 6-go Sierpnia 1/5, 02- 843 Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej Warszawa	ul. Dalibora 1, 01-439 Warszawa"	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Domy Pomocy Społecznej (19 placówek) ³	Warszawa	Urząd miasta	1 287	268 874 743 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowe Domy Samopomocy (18 placówek) ⁴	Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Brak danych	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS Warszawa.

Zapewniają one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie Warszawy funkcjonują: 1 ROPS (MCPS), 1 PCPR (WCPR), 18 OPS, 19 DPS, 18 ŚDS, 2 OIK, 1 Ośrodek wsparcia dla kobiet z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży. Na terenie miasta działają także placówki wsparcia takie jak: Dzienny dom senior+, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, kluby seniora (w tym Klub senior+), uniwersytety trzeciego wieku, schroniska dla osób bezdomnych, noclegownie, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z której skorzystało 1 786 osób, 12 mieszkań treningowych i 6 mieszkań wspomaganych.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie Warszawy

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (Warszawa)	0	21 989	62	1	1	3	15

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W Warszawie funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 21989, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Na terenie miasta funkcjonują także: warsztaty terapii zajęciowej, centrum integracji społecznej, kluby integracji społecznej, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, zakład aktywności zawodowej.

³ Szczegółowe informacje na temat domów pomocy społecznej w Warszawie znajdują się pod linkiem: <https://wcp.r.pl/z-kim-wspolpracujemy/domy-pomocy-spoecznej> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁴ Szczegółowe informacje na temat środowiskowych domów samopomocy w Warszawie znajdują się pod linkiem: <https://wsparcie.um.warszawa.pl/-/srodowiskowe-domy-samopomocy> (Dostęp 18.12.2024 r.)

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie Warszawy według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (Warszawa)	21989/12635	1 957	1 974	1 300	1 092	880	291	722	457	867	228	514	1 026	591	649	87

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych x [dostęp 1.12.2024]

W Warszawie w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 21989 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 12635 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu są te o charakterze kulturalnym, sportowym oraz edukacyjnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie Warszawy

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Biblioteki publiczne ⁵	Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Ośrodki kultury ⁶	Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ⁷	Warszawa	Urząd miasta, podmioty, samorządowe, podmioty prywatne,	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
muzea ⁸	Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
teatry ⁹	Warszawa	Urząd miasta	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne

⁵ Szczegółowe informacje na temat bibliotek publicznych w Warszawie znajdują się pod linkiem:

<https://www.bibliotekiwarszawy.pl/> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁶ Szczegółowe informacje na temat ośrodków kultury w Warszawie znajdują się pod linkiem:

https://kultura.um.warszawa.pl/domy-kultury? AssetPublisher_Sry2K1LZ8CgX_cur=1 (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁷ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia w Warszawie znajdują się pod linkiem:

<https://lekarzebez kolejki.pl/placowki/warszawa/warszawa/mazowieckie%22%3E?str=3> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁸ Szczegółowe informacje na temat muzeów w Warszawie znajdują się pod linkiem:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzea_w_Warszawie (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁹ Szczegółowe informacje na temat teatrów w Warszawie znajdują się pod linkiem:

https://kultura.um.warszawa.pl/teatry? AssetPublisher_QbB2yvTChLAA_cur=1 (Dostęp 18.12.2024 r.)

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
kina ¹⁰	Warszawa	Podmioty prywatne,	Brak danych		Usługi kulturalne, edukacyjne
Ośrodki i obiekty sportowe ¹¹	Warszawa		Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych w Warszawie.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie Warszawy. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie Warszawy funkcjonują: biblioteki, ośrodki kultury, placówki służby zdrowia, muzea, teatry, kina, ośrodki i obiekty sportowe.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w Warszawie w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla Warszawy	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	28 595	265	275
- świadczenia pieniężne	17 452	154	193
- świadczenia niepieniężne	14 996	131	101
Liczba rodzin	24 583	260	287
Liczba osób w rodzinach	35 434	553	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w Warszawie (MRiPS-03R).

¹⁰ Szczegółowe informacje na temat kin w Warszawie znajdują się pod linkiem: https://pl.wikipedia.org/wiki/Kina_w_Warszawie (Dostęp 18.12.2024 r.)

¹¹ Szczegółowe informacje na temat ośrodków i obiektów sportowych w Warszawie znajdują się pod linkiem: <https://sport.um.warszawa.pl/waw/aktywna-warszawa> (Dostęp 18.12.2024 r.)

Tabela 9 Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla Warszawy	Średnia wartość gmin dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)	Średnia wartość powiatów dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	18,50%	40,32%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	78,11%	42,21%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	3,39%	17,47%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	33,70%	49,13%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	66,30%	50,87%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w Warszawie (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez WCPR i OPS-y w Warszawie pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 17 452 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 14 996 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców Warszawy
Ubóstwo	9 241	13 355	37,59%	0,72%
Sieroctwo	11	32	0,045%	0,0017%
Bezdomność	2 274	2 368	9,25%	0,13%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	957	4 111	2,21%	0,22%
- w tym wielodzietność	544	2 898	0,22%	0,16%
Bezrobocie	3 717	7 229	15,12%	0,39%
Niepełnosprawność	9 457	12 779	38,47%	0,69%
Długotrwała lub ciężka choroba	18 588	24 326	75,61%	1,31%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3 788	9 086	15,40%	0,48%
- w tym rodziny niepełne	1 654	4 717	6,73%	0,25%
- w tym rodziny wielodzietne	458	2 389	1,86%	0,13%
Przemoc domowa	528	1 456	2,15%	0,08%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	31	62	0,13%	0,003%
Alkoholizm	1 711	2 197	6,96%	0,12%
Narkomania	467	615	1,90%	0,03%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	316	428	1,29%	0,02%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	1 619	2 687	6,59%	0,14%
Zdarzenie losowe	83	148	0,34%	0,008%
Sytuacja kryzysowa	168	317	0,68%	0,017%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców Warszawy
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	2	2	0,008%	0,0001%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w Warszawie w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 18 588 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 9 457 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 9 241 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, która dotyczyła 3 788 rodzin, w tym 1 654 rodzin niepełnych oraz 458 rodzin wielodzietnych
- bezrobocie, które dotknęło 3 717 rodzin.

W 2023 roku z pomocy świadczonej przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie skorzystały 2 184 osoby z 1 499 rodzin, obejmując łącznie 2 184 osoby.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 5 469 osobom na łączną kwotę 32 397 337 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 5 134 osoby na sumę 31 210 597zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 353 osobom na kwotę 1 186 740 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 3 167 osobom na łączną kwotę 8 142 782 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 1 260 zasiłków o wartości 3 544 776 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 1 168 zasiłków na łączną kwotę 2 192 279 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 546 zasiłków na sumę 771 684 zł.

W 2023 roku Warszawa udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 36 osób na łączną kwotę 135 871 zł. Sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 485 świadczeń na łączną kwotę 1 874 857 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 835 osobom na łączną kwotę 1 413 419zł.

¹² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

W 2023 roku Warszawa udzieliła wsparcia w postaci dodatku energetycznego 135 gospodarstw domowym na łączną kwotę 14 800 zł. Natomiast dodatków mieszkaniowych udzielono dla 15 041 gospodarstw domowych w wysokości 33 238 784 zł. Warszawa przeznaczyła w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 1 658 049 782 zł w tym w budżecie OPS 544 401 285zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku Warszawa dysponowała 80 317 mieszkaniami komunalnymi, w tym 5 691 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 15 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

W 2023 roku Warszawa przeznaczyła na pobyt w domu pomocy społecznej dla 2 225 osób kwotę 15 823 768 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonowało: 19 DPS, 18 ŚDS, 2 OIK, 1 Ośrodek wsparcia dla kobiet z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży. Na terenie miasta działają także placówki wsparcia takie jak: Dzienny dom senior+, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, kluby seniora (w tym Klub senior+), uniwersytety trzeciego wieku, schroniska dla osób bezdomnych, noclegownie, placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

3. Praca socjalna

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej w Warszawie przeprowadziły 32 215 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 28 832 rodzin, liczących łącznie 47 089 osób. Praca socjalna została skierowana do 32 228 rodzin, w których znajdowało się łącznie 50 716 osób.

W tym samym roku zawarto 1 573 kontrakty socjalne.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie Warszawy liczba osób starszych wynosiła 417 817, co stanowiło 22,44% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 11 158 rodzin spośród osób starszych z czego 9 458 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 13 301 członków tych rodzin, co stanowiło 0,71% ogółu mieszkańców.

W Warszawie usługi opiekuńcze świadczone dla 7 081 osób na łączną kwotę 27 591 298 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- Domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (6 placówek zapewniających łącznie 555 miejsc)
- domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych (7 placówek zapewniających łącznie 792 miejsca)
- kluby seniora (łącznie 50 placówek w tym Klub senior+)
- 40 uniwersytety trzeciego wieku (40 placówek)
- Dzienny dom senior+ (z 80 miejscami).

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób starszych w postaci usługi opieki bezpieczeństwa dla seniorów.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w Warszawie zamieszkiwały 417 932 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 9 457 rodzin, w których żyło łącznie 12 779 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 546 osób w kwocie 771 684 zł.

Udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 1 182 osobom na łączną kwotę 6 297 105 zł
- turnusów rehabilitacyjnych, w których wzięło udział 2 160 osób na łączną kwotę 3 701 226 zł
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny 1 303 osobom na łączną kwotę 3 639 777 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 1 404 świadczeń na łączną kwotę 8 366 345 zł.
- W Warszawie w 2023 roku:
 - na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 257 382 zł.

W ramach projektów gminy oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytechnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 2 274 rodzinom, obejmującym 2 368 osób, co stanowi 0,13% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 1 031 osobom, na łączną kwotę 9 831 921 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonują placówki wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i były to:

- schroniska dla osób bezdomnych (21 placówek w tym 9 specjalistycznych placówek dla osób bezdomnych zapewniające łącznie 533 miejsca)
- noclegownie (4 placówki zapewniające łącznie 551 miejsc).

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w Warszawie wskazuje, że w 2023 roku 18 588 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 1 711 rodzin, w których funkcjonowało 2 197 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 467 rodzinach, w których żyło 615 osób.

Na przeciwdziałania alkoholizmowi gminy przeznaczyły 31 755 870 zł, a w przypadku narkomanii 19 309 zł. W 2023 roku przyznano 1 168 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 2 192 279 zł.

Na terenie Warszawy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w tym dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (4 placówki z 245 miejscami)
- dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w tym dla dzieci i młodzieży (1 placówka z 70 miejscami)
- dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (1 placówka z 200 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób chorych psychicznie (7 placówek z 208 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (6 placówek z 159 miejscami)
- środowiskowe domy samopomocy dla osób chorych psychicznie oraz z niepełnosprawnością intelektualną (3 placówki z 192 miejscami)
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną (1 placówka z 12 miejscami)
- środowiskowy dom samopomocy dla osób chorujących psychicznie i dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, w tym, w szczególności z zaburzeniami otępiennymi (1 placówka z 45 miejscami)
- warsztaty terapii zajęciowej (15 placówek)
- zakład aktywności zawodowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 503 osób, na które przyznano świadczenie, w wysokości 2 788 117 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w Warszawie, zamieszkiwało 330 425 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 17,75% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w mieście rodziny z dziećmi stanowiły 16,19% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 20 229 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 2 767 i stanowiły 46,79% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 1 981 i stanowiły 33,5% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 768 i stanowiły 12,99% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 249 i stanowiły 4,21% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 90 i stanowiły 1,52% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 38 i stanowiły 0,64% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 21 i stanowiły 0,36% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 2 086 rodzin niepełnych zamieszkiwanych przez 6 313 osób.

W 2023 r. w Warszawie świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 2 940 dzieci co stanowiło koszt 2 816 298 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 6 897 osobom, co dotyczyło 5 366 rodzin w których było 11 162 osoby, na które przeznaczono 16 058 778 złotych.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą asystenta rodziny objęto 2 065 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 7 106 512 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 217 669 157 zł.

Na wspieranie rodziny w Warszawie przeznaczono 9 523 248 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 8 945 rodzinom. Na terenie Warszawy funkcjonują 2 ośrodki interwencji kryzysowej, z których skorzystało 476 osób.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 487 227 748zł. Na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 644 miejscami przeznaczono 91 738 547 zł.

Na terenie miasta funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze (53 placówki w tym: 41 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 5 domów dziecka, 4 placówki typu rodzinnego, 2 pogotowia opiekuńcze, 1 ośrodek wsparcia)
- ośrodek wsparcia dla kobiet z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży
- placówki wsparcia dziennego (76 placówek w tym: 45 ognisk wychowawczych, 14 świetlic środowiskowych, 3 kluby młodzieżowe, 10 placówek wsparcia dziennego, 4 specjalistyczne placówki wsparcia dziennego).

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w Warszawie w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 11. Pomoc dla cudzoziemców w Warszawie w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	397	2 114 362 zł
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	239	2 114 362 zł

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	239	0
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	1 198	16 791 810 zł
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	1 717	16 791 810 zł
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	1 198	0
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	4	83 739 zł
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	10	83 739 zł
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	4	0
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	11	82 737 zł
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	13	82 737 zł
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	13	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR dla Warszawy.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiad bezpośredni). **Wielkość próby dla mieszkańców miasta stołecznego Warszawy wyniosła 2 700 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

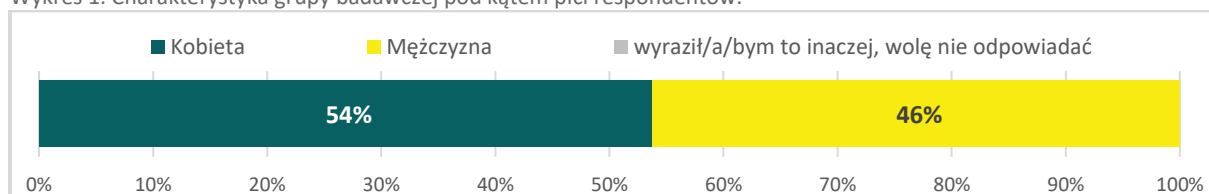
W badaniu mieszkańców miasta wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

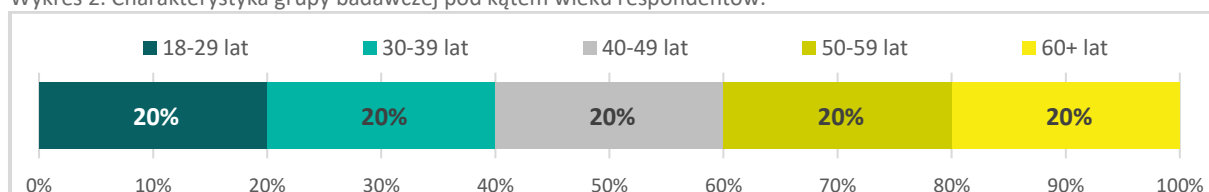
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 54% badanych).

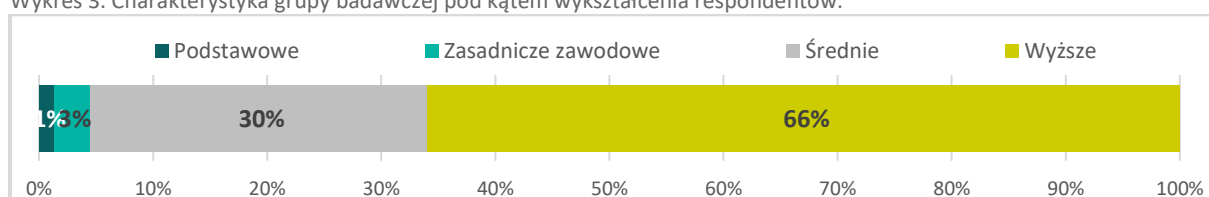
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

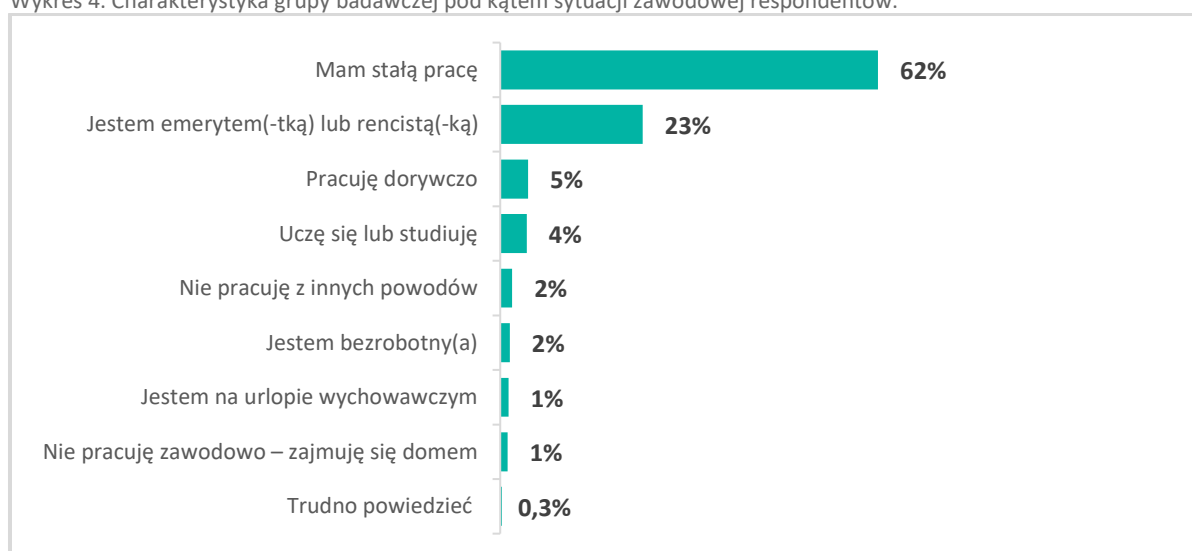
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (66% badanych) i średnim (30% badanych).

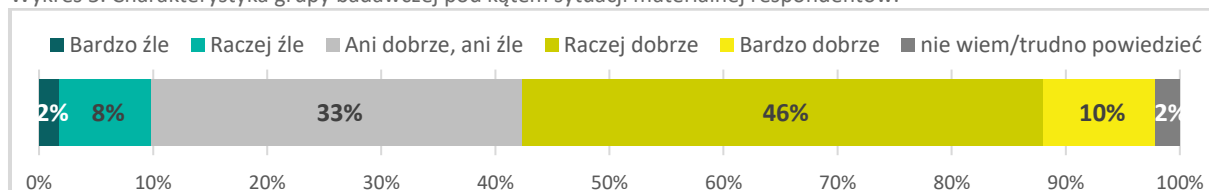
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (62% badanych).

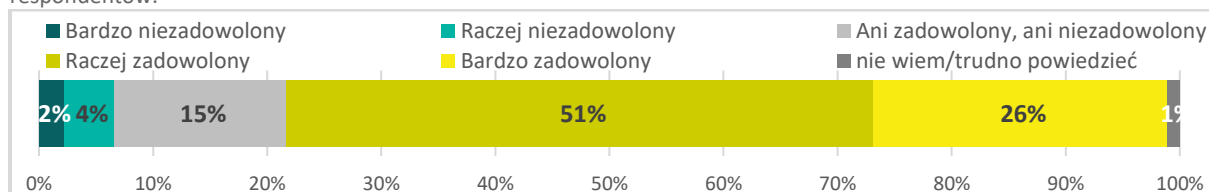
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (46% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (33% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

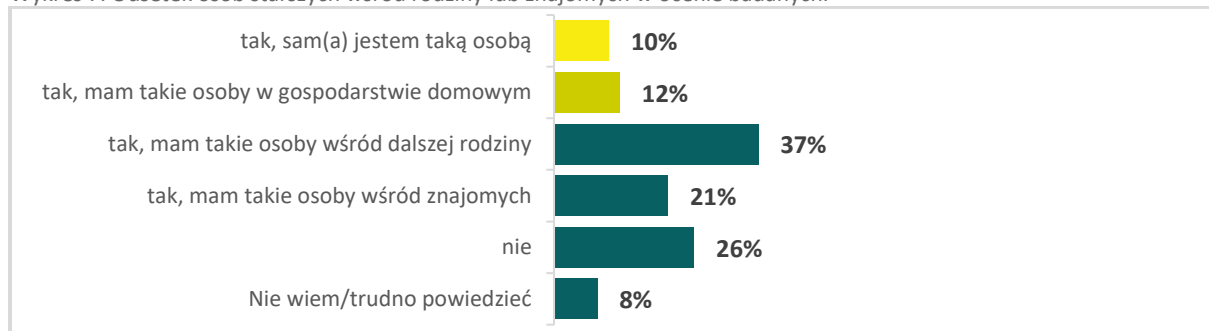
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (51% badanych) oraz bardzo zadowoleni (26% badanych) z zamieszkiwania na terenie Warszawy.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

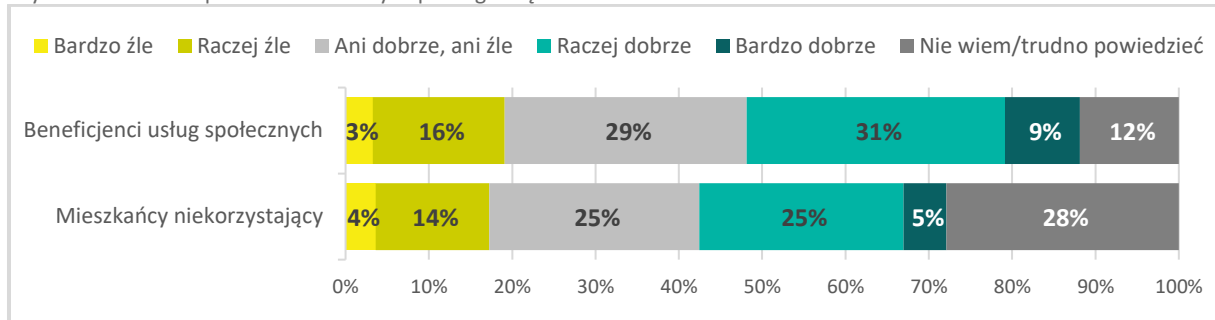
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 10% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 12% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 37% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 21% wśród znajomych.

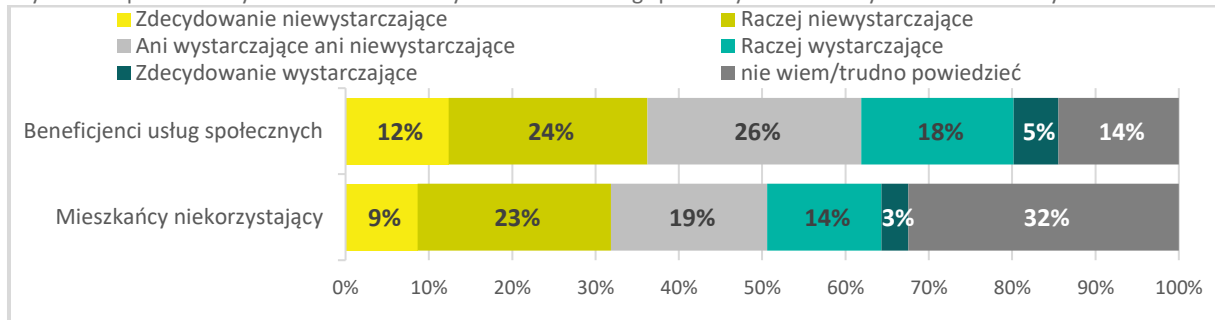
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera osoby starsze (40% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

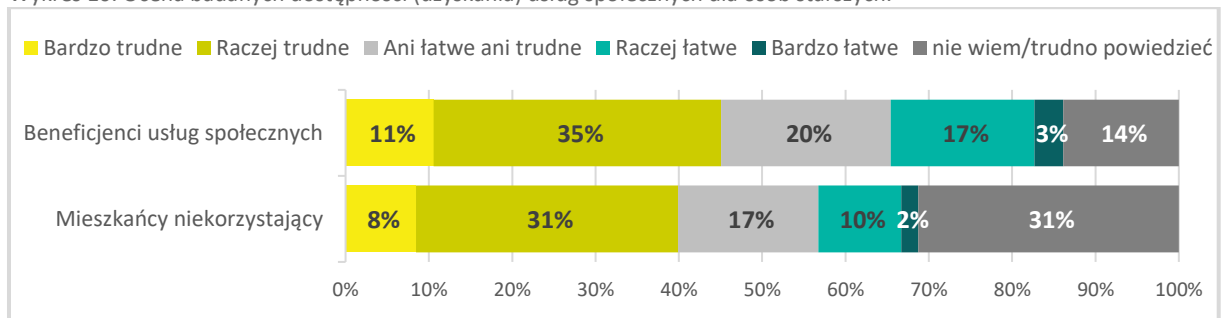
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców Warszawy przeważa zdanie, że usługi oferowane przez miasto osobom starszym są niewystarczające (36% beneficjenci pomocy społecznej, 32% niekorzystający z niej).

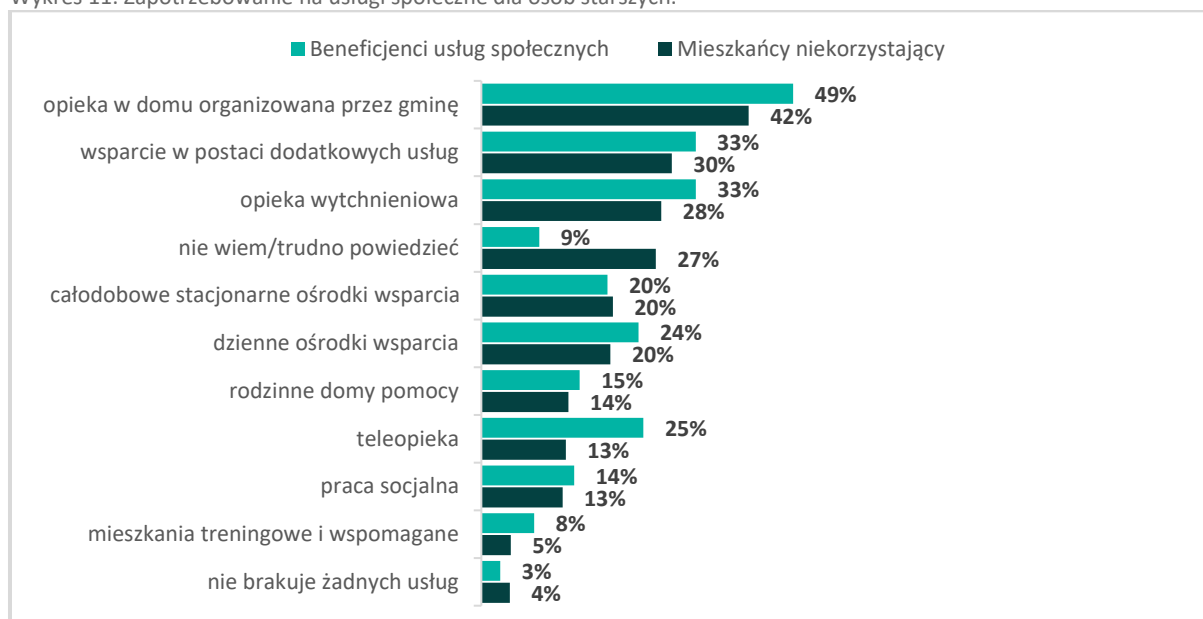
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie Warszawy jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

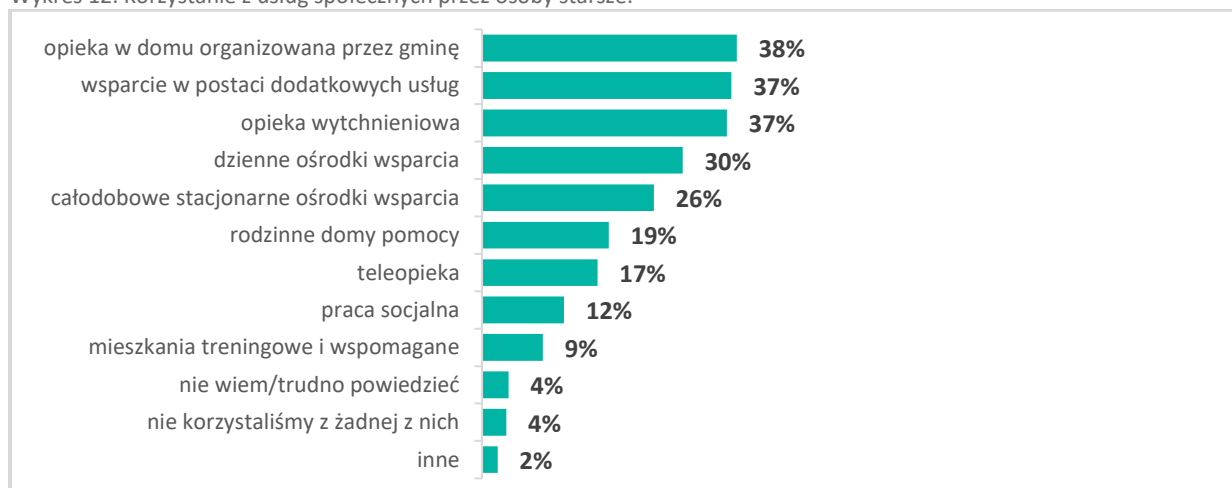

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców miasta najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

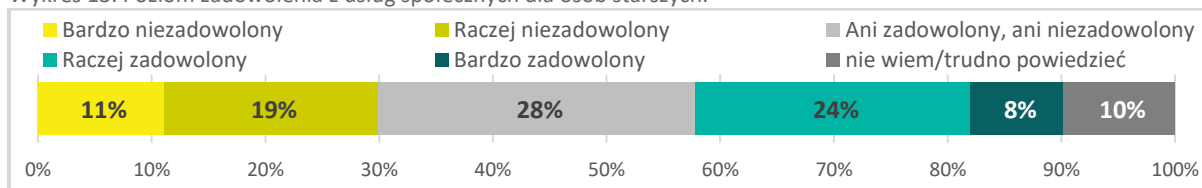
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w Warszawie z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

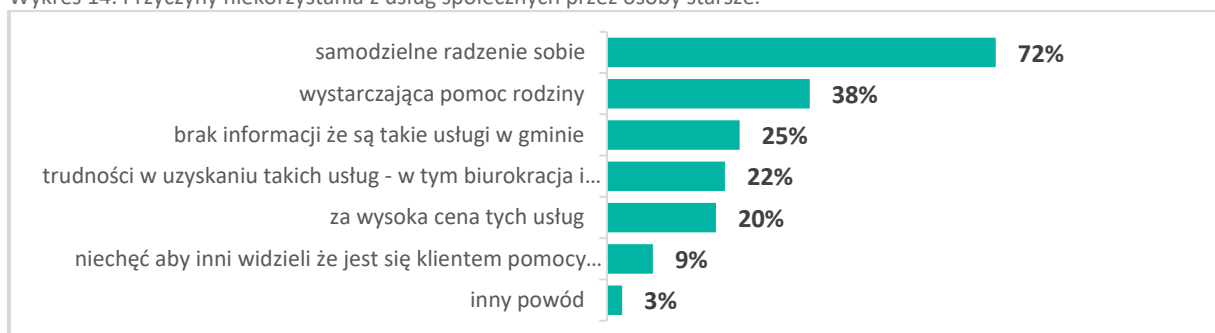
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy Warszawy korzystający z usług społecznych są z nich raczej zadowoleni (32% zadowolonych do 30% niezadowolonych).

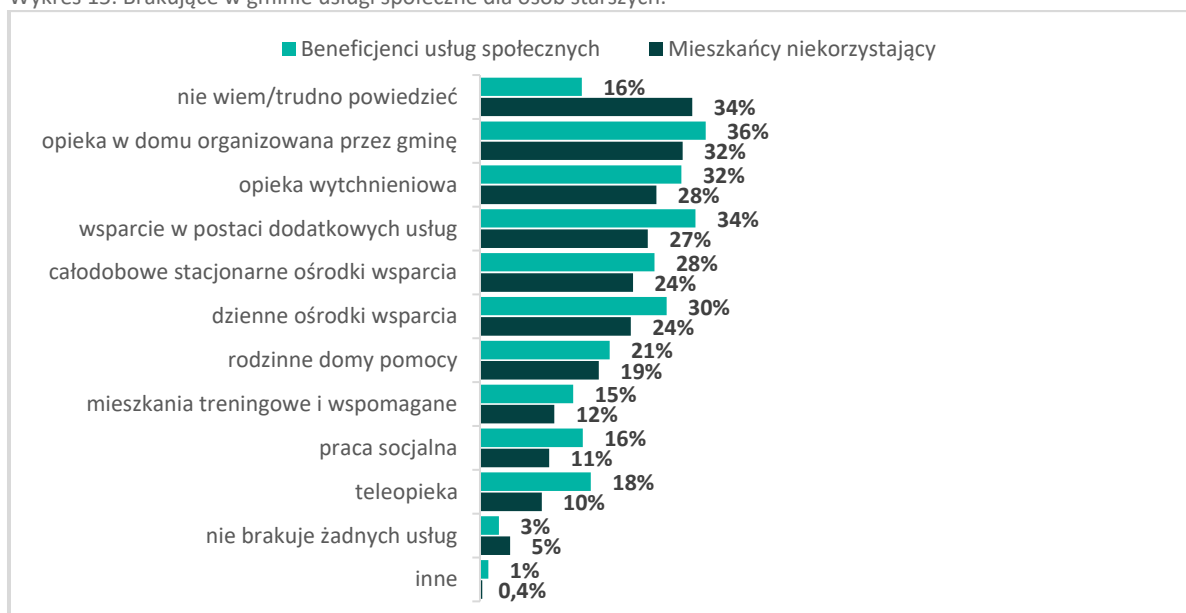
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (72% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (22% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w mieście (25% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

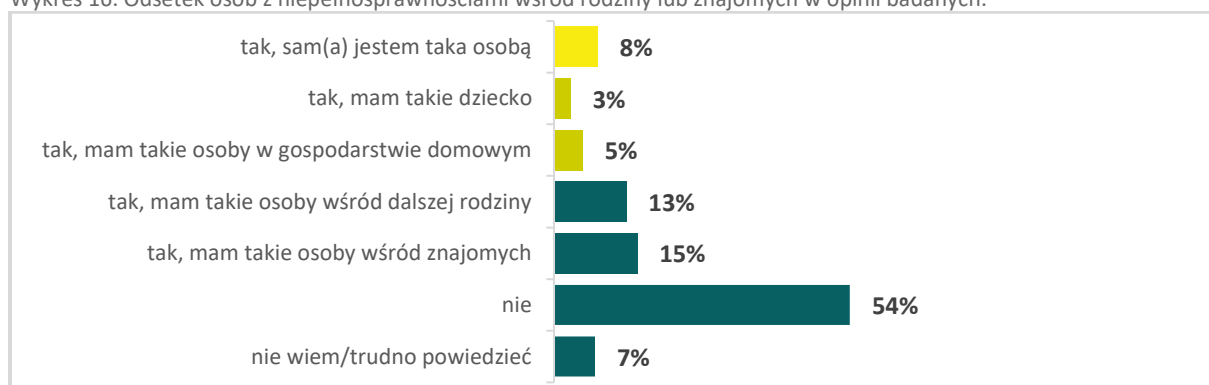
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców miasta najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

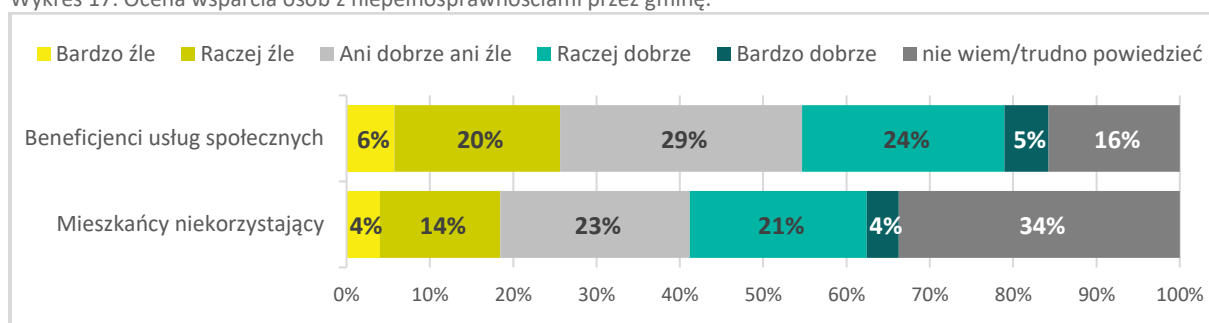
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 8% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 5% ankieterowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 15% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

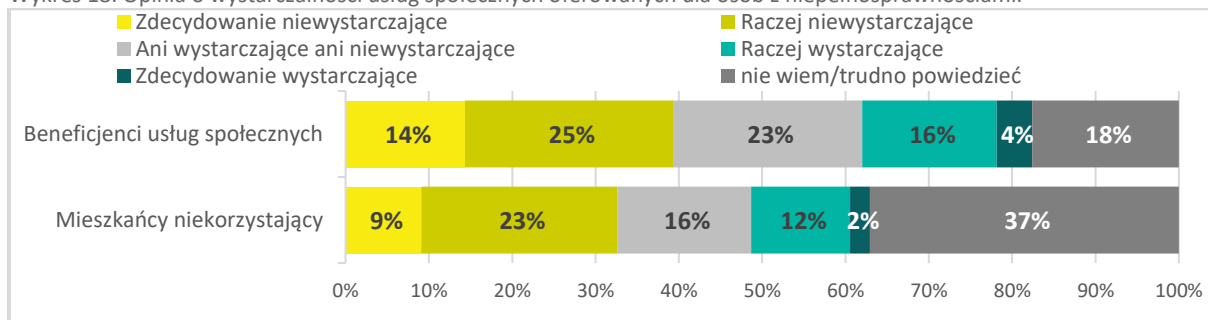
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (29% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

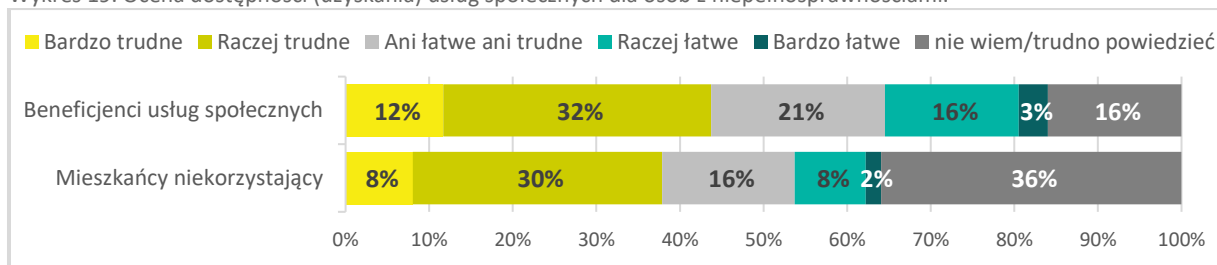
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez miasto stołeczne Warszawę dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie Warszawy jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

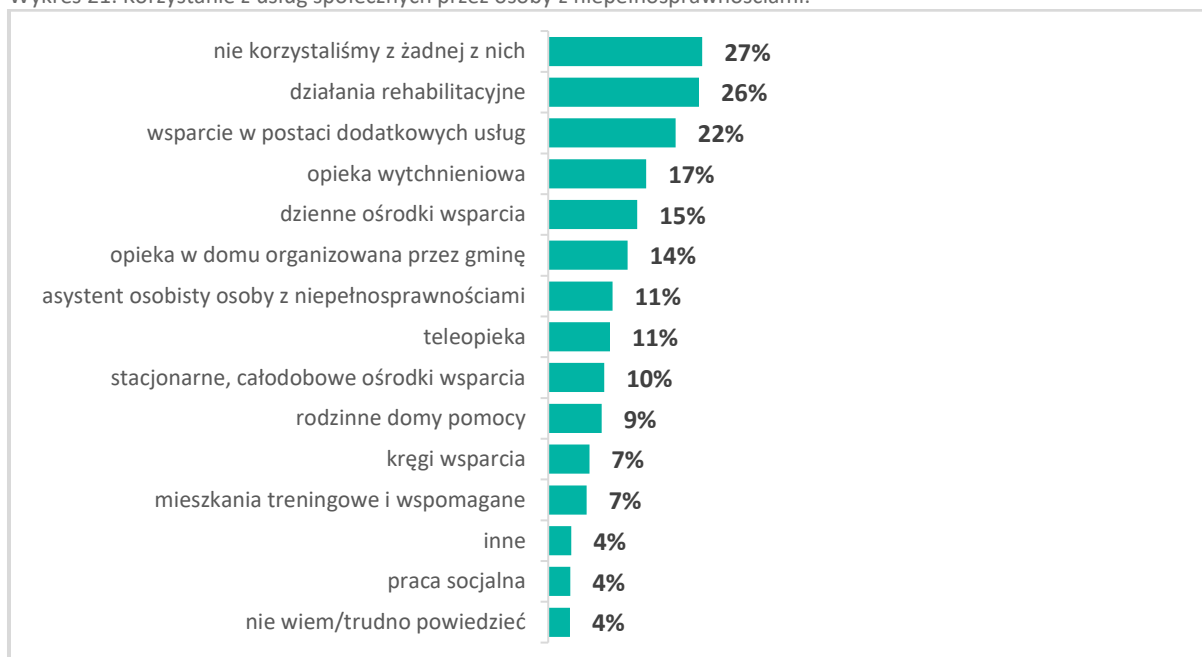

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty (lub pomoc wolontariusza) w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

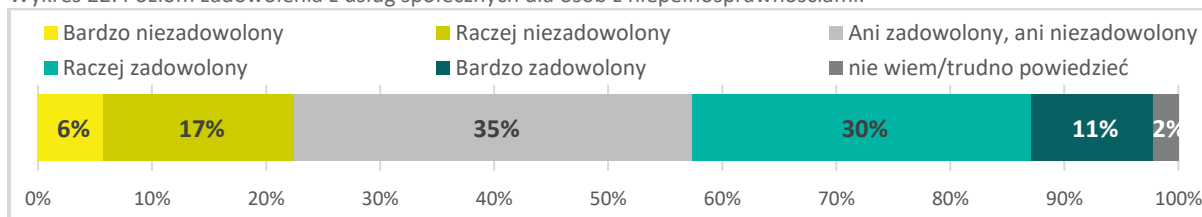

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

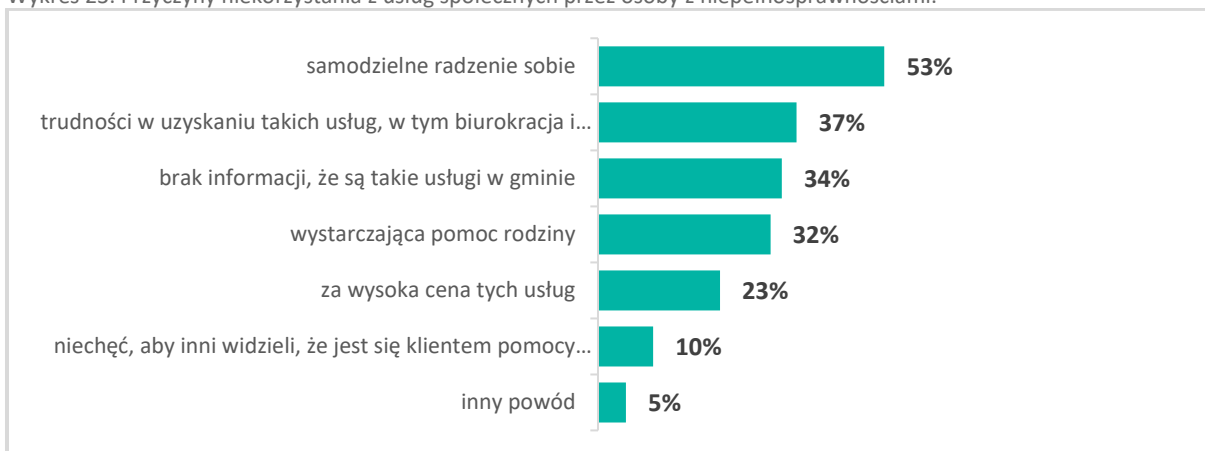
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy Warszawy, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (41% zadowolonych do 23% niezadowolonych).

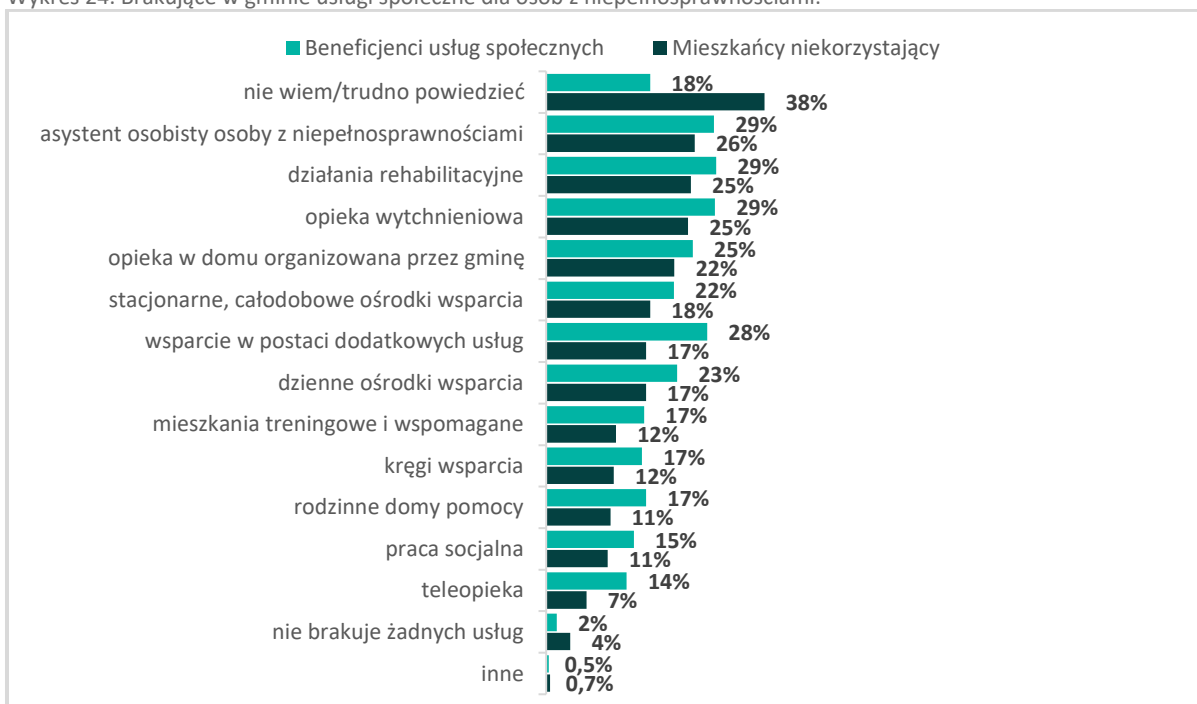
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (53% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (37% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Warszawy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

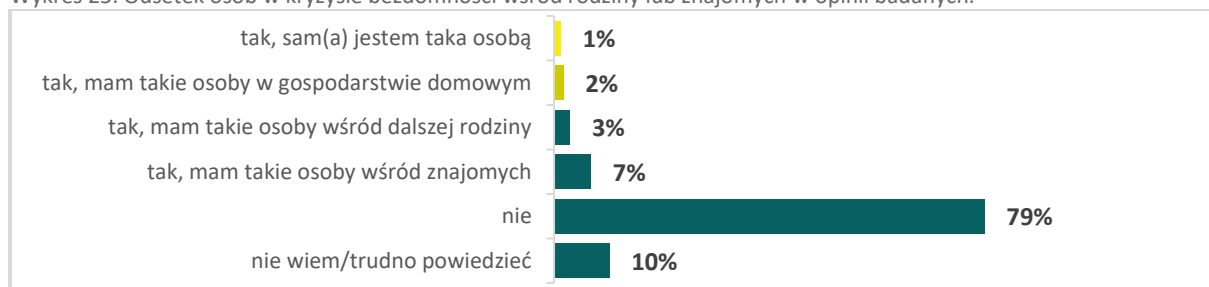
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

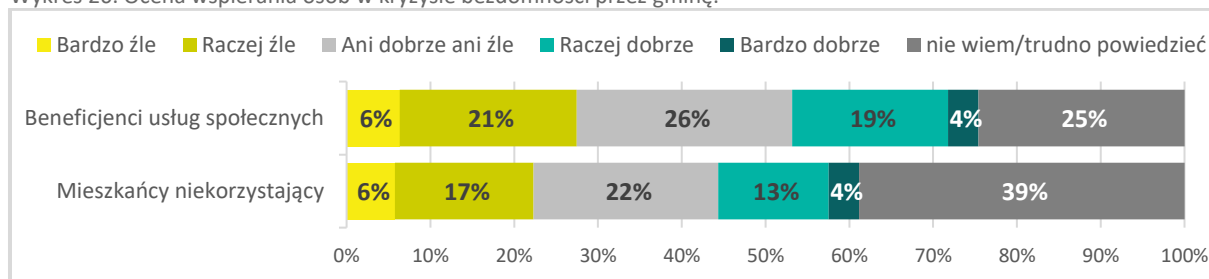
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta stołecznego Warszawa 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 3% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

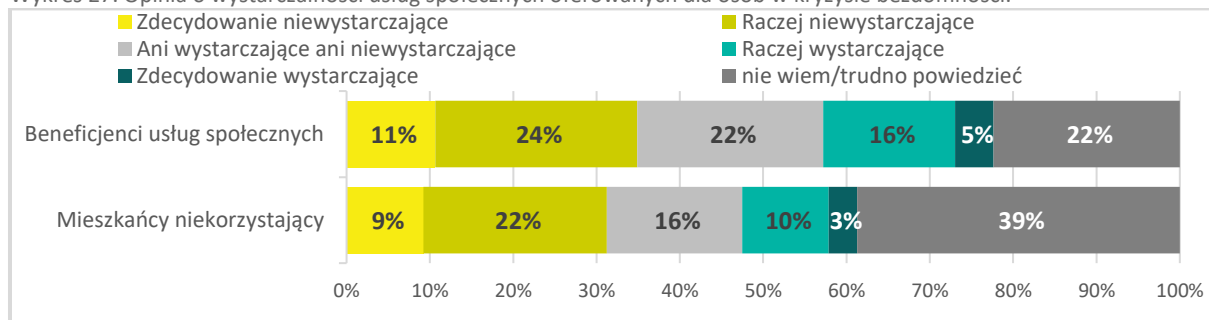
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że Warszawa źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (27% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

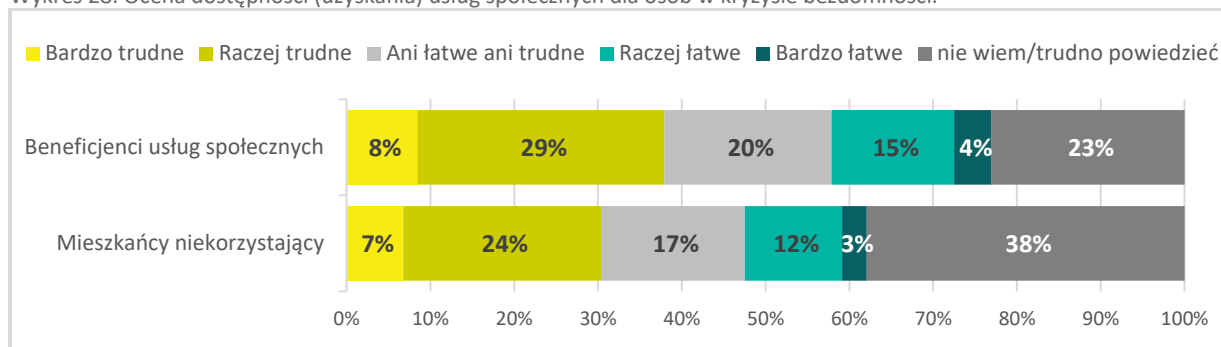
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez miasto stołeczne Warszawa są niewystarczające (35% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

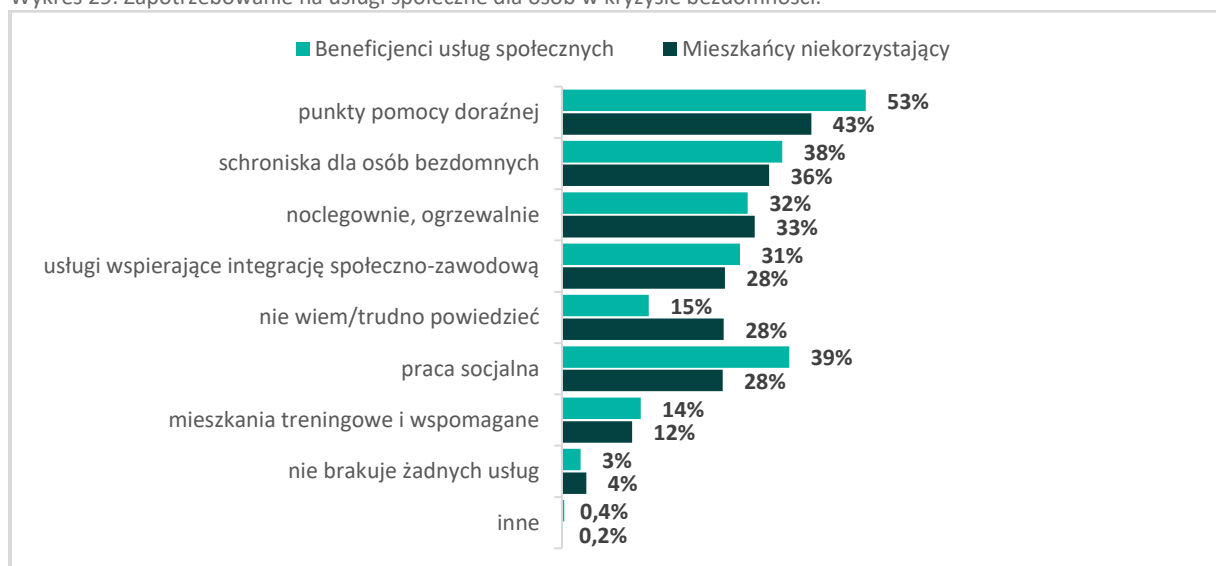
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie Warszawy jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej (m.in. jadłodajnie, punkty wydawania żywności i odzieży, łaźnie, punkty poradnictwa)
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

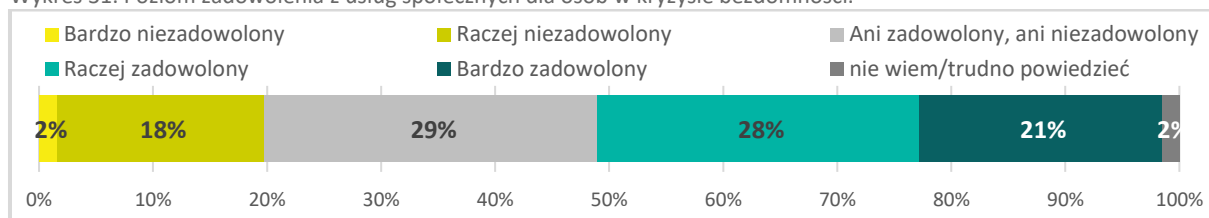

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych.

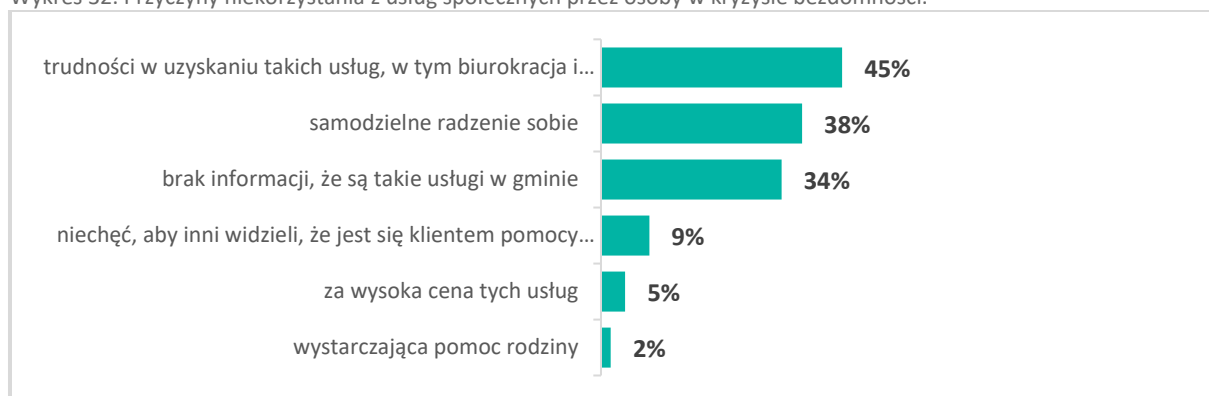
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

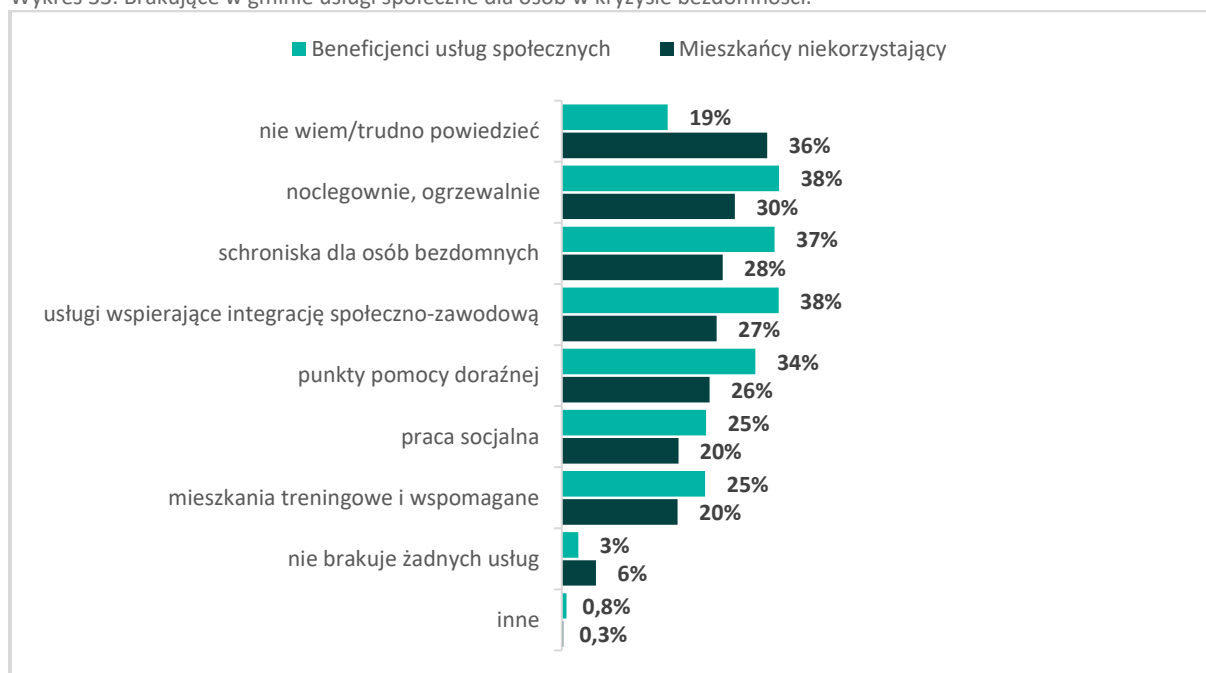
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (45% ankietowanych) oraz brak samodzielne radzenie sobie (38% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

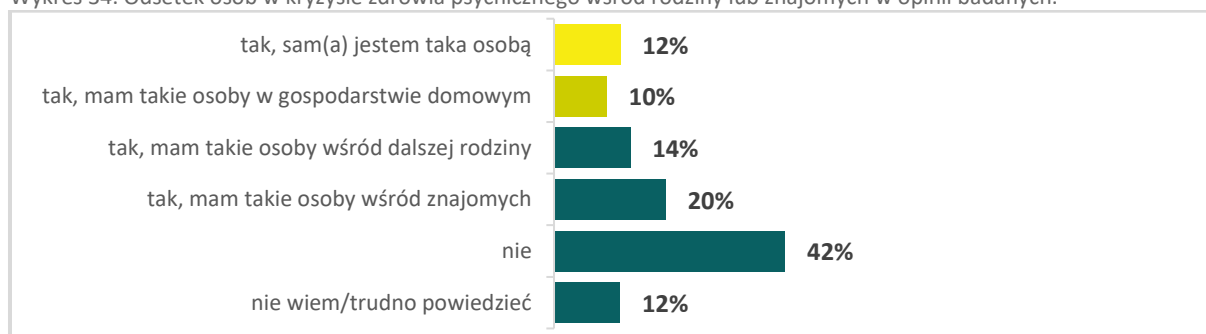
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Warszawy najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

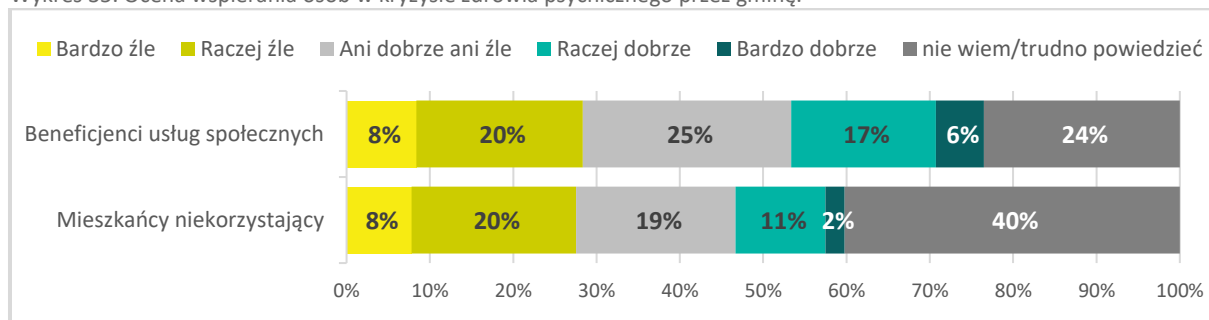
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 12% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 10% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 14% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 20% wśród znajomych.

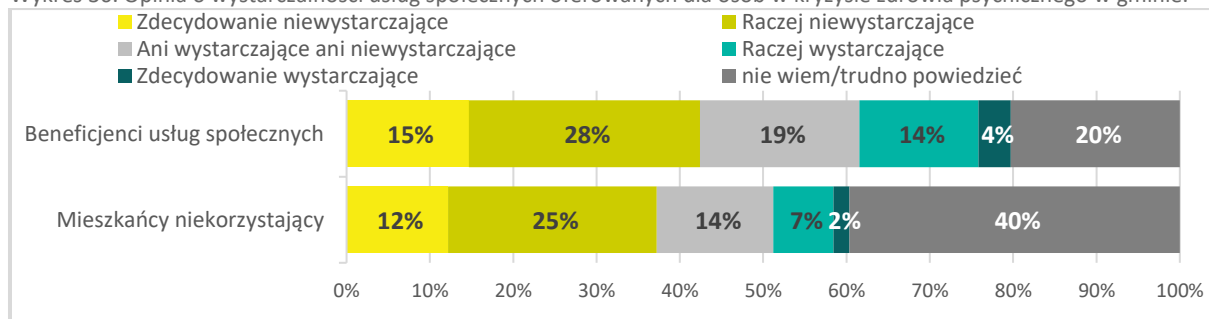
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (28% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

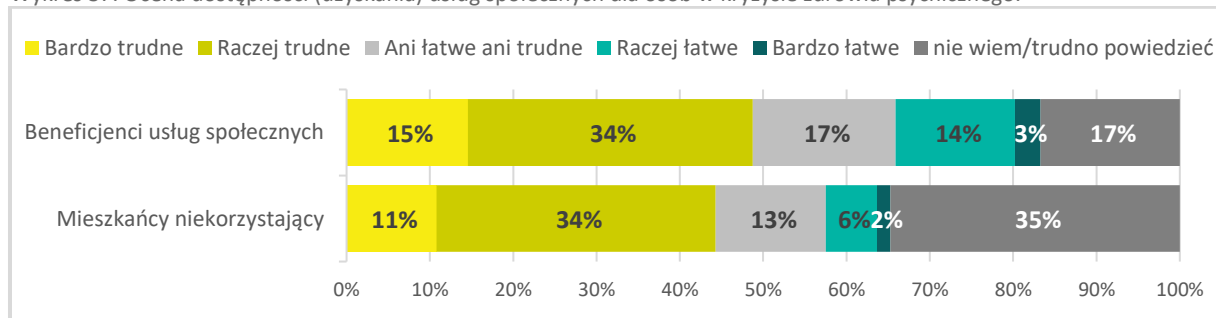
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez miasto stołeczne Warszawa są niewystarczające (43% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

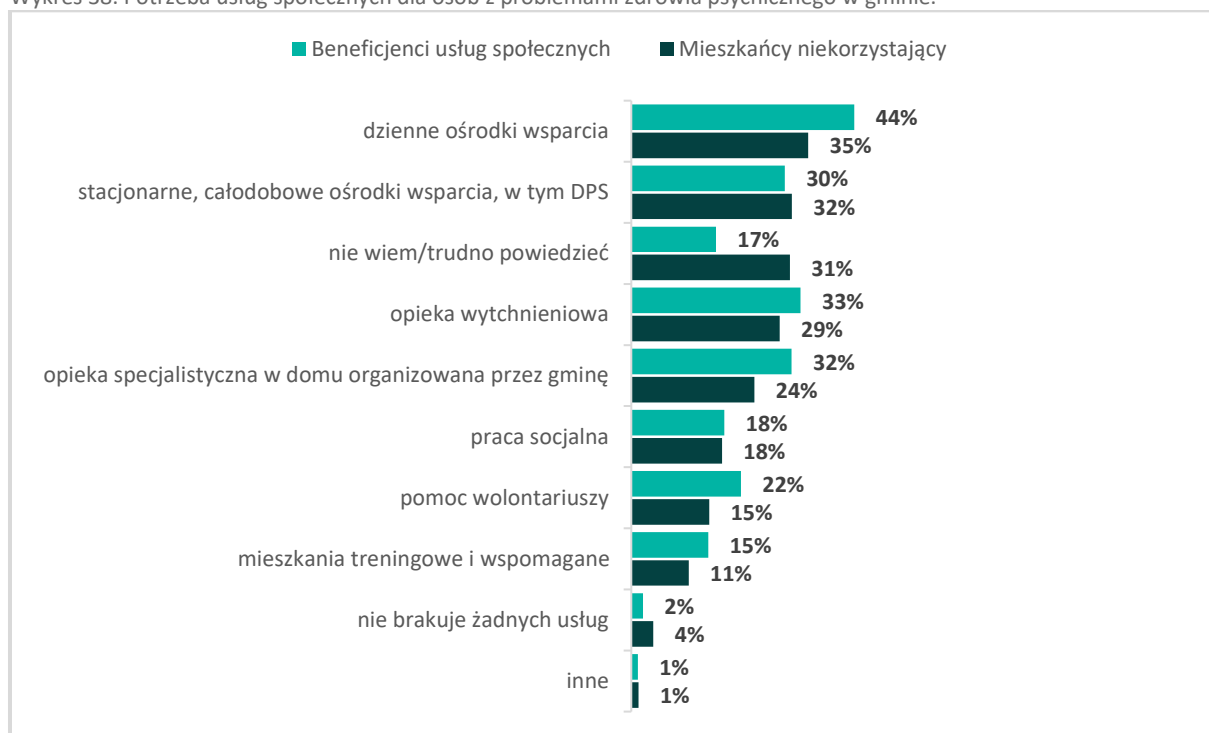
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie Warszawy jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 45% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

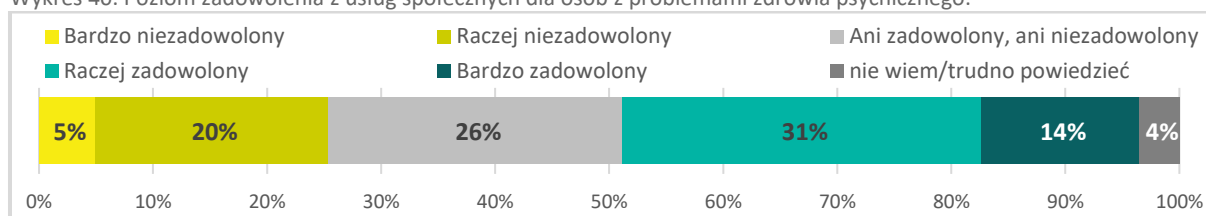

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

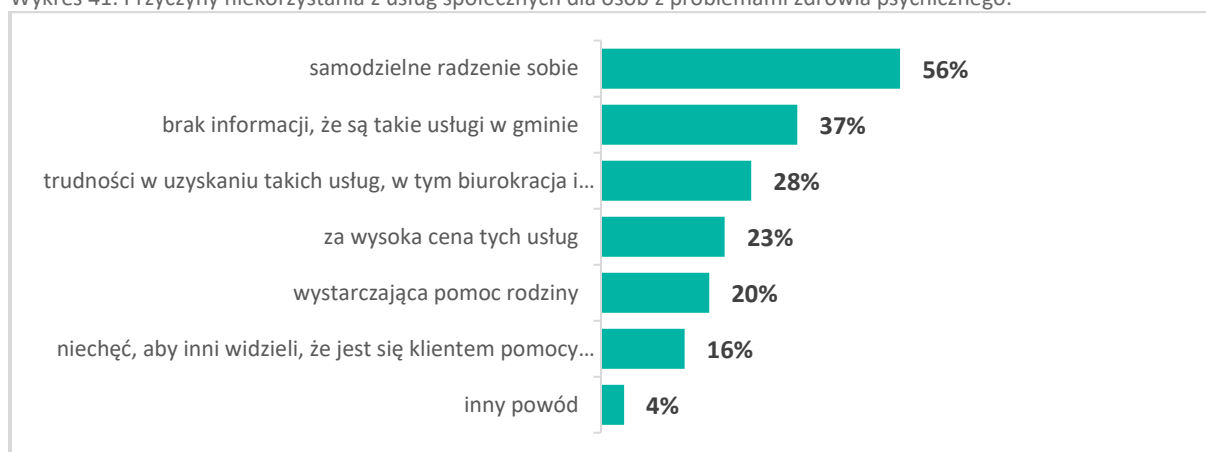
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu Warszawy korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (45% zadowolonych do 25% niezadowolonych).

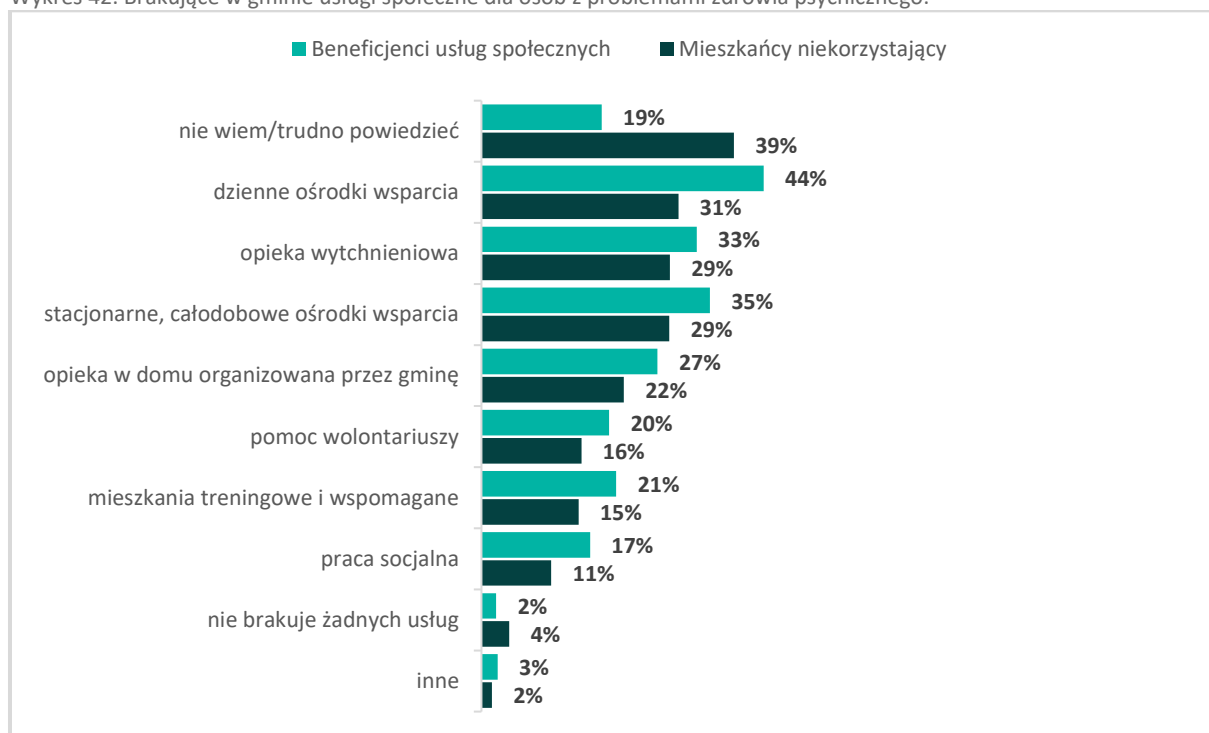
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (56% ankietowanych) oraz brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (37% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

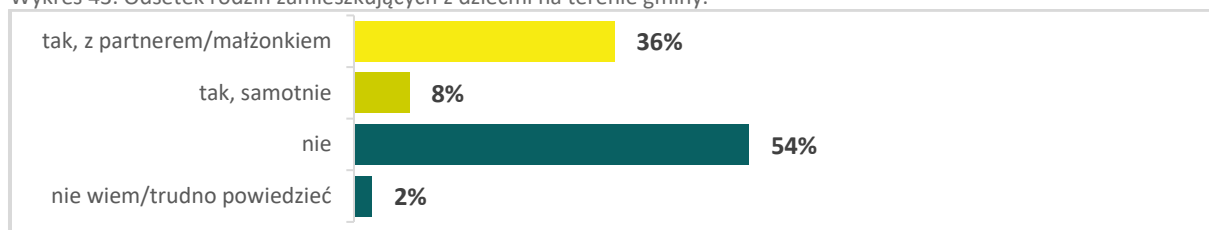
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Warszawy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

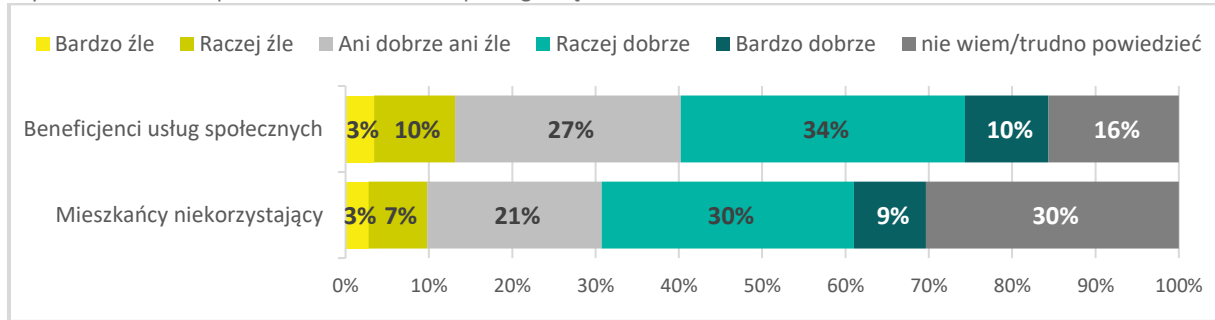
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców miasta 36% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 8% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 54% nie posiada dzieci.

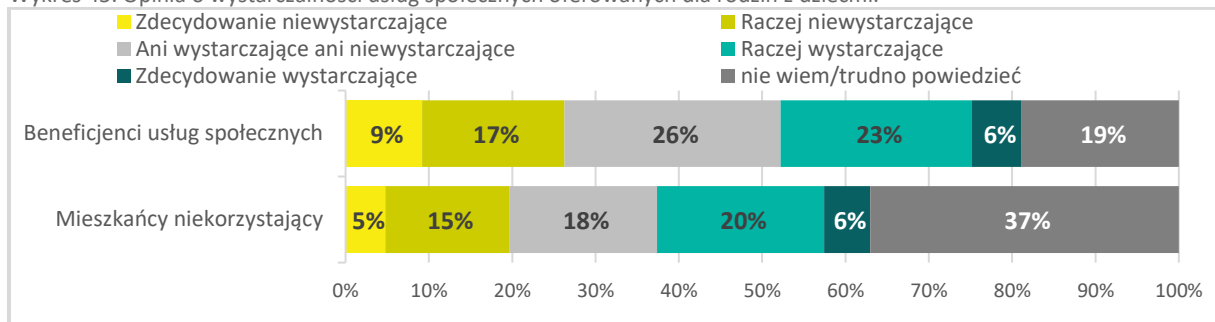
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że miasto stołeczne Warszawa dobrze wspiera rodziny z dziećmi (44% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

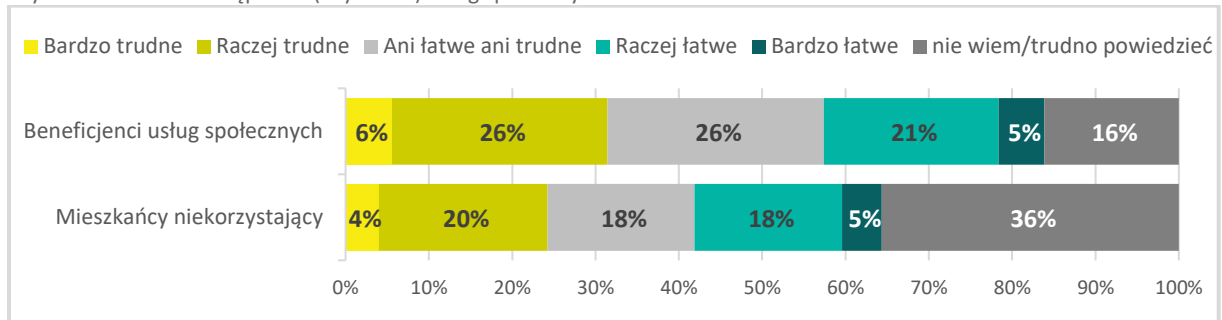
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców Warszawy przeważa zdanie, że usługi społeczne dla rodzin z dziećmi oferowane przez miasto są wystarczające (29% beneficjenci pomocy społecznej, 26% niekorzystający z niej).

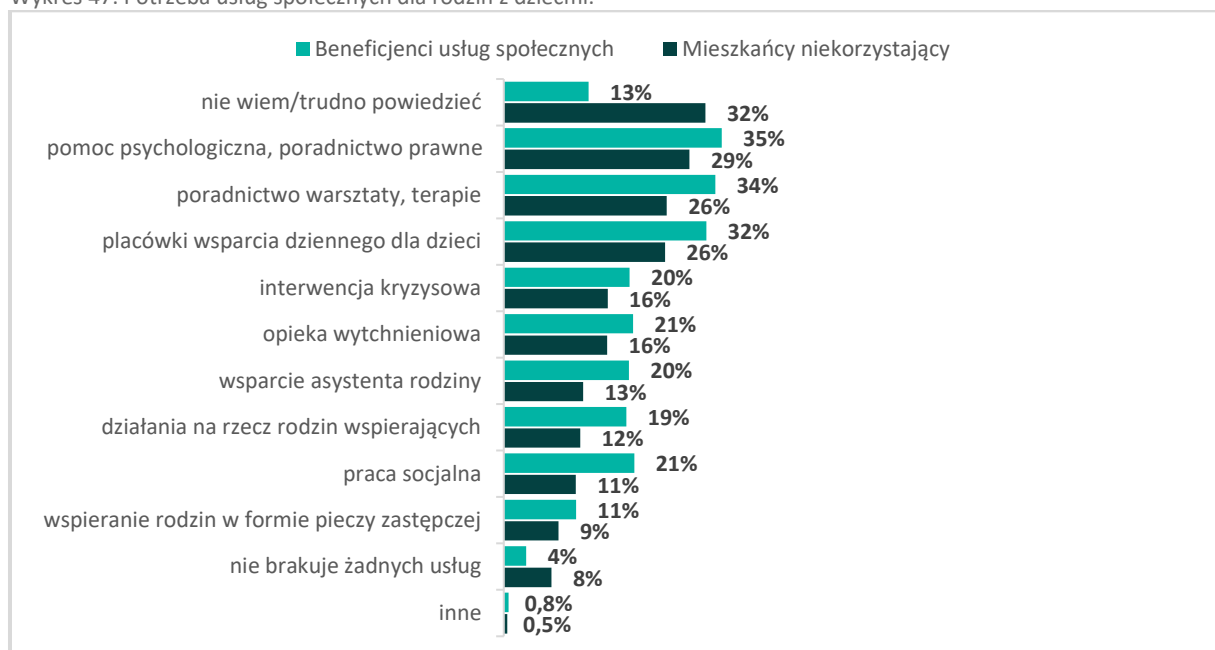
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie Warszawy jest trudne (32% beneficjenci pomocy społecznej, 24% niekorzystający z niej).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców Warszawy najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

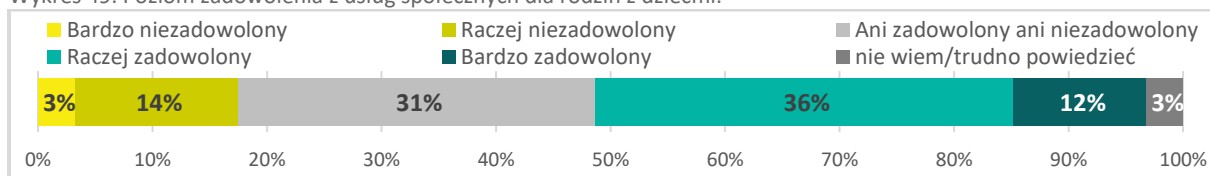
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu Warszawy w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

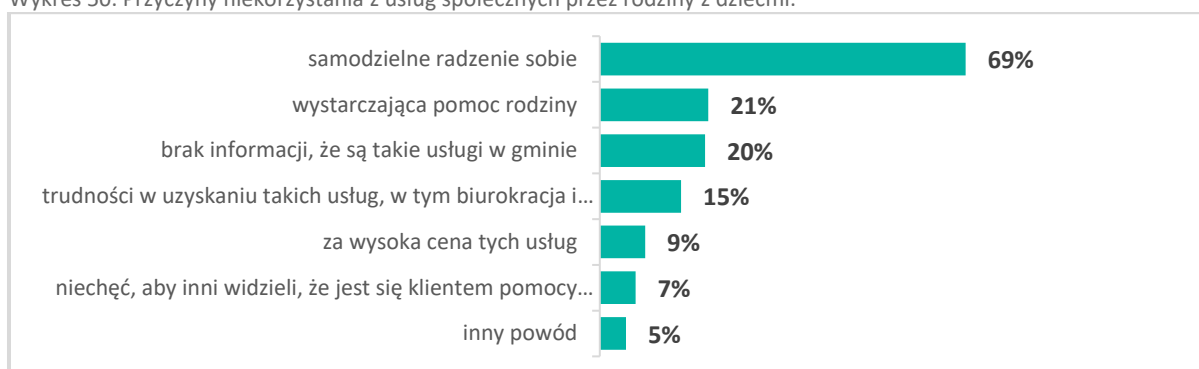
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu Warszawy korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (48% zadowolonych do 17% niezadowolonych).

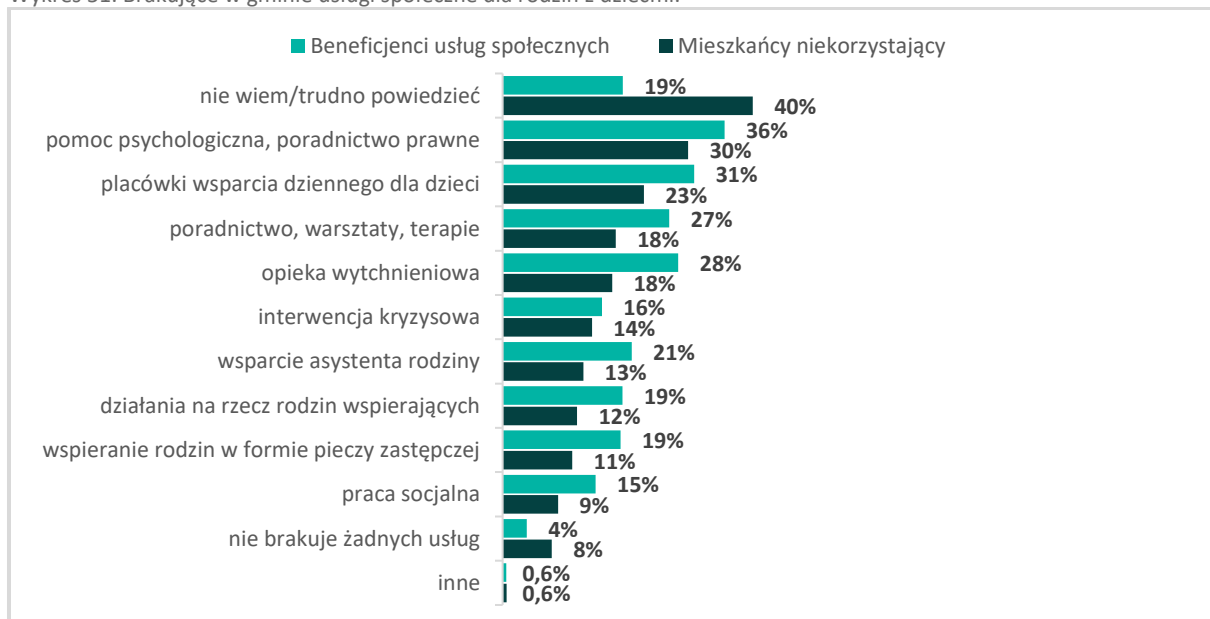
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (69% ankietowanych) oraz wystarczającą pomoc rodziny (21% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

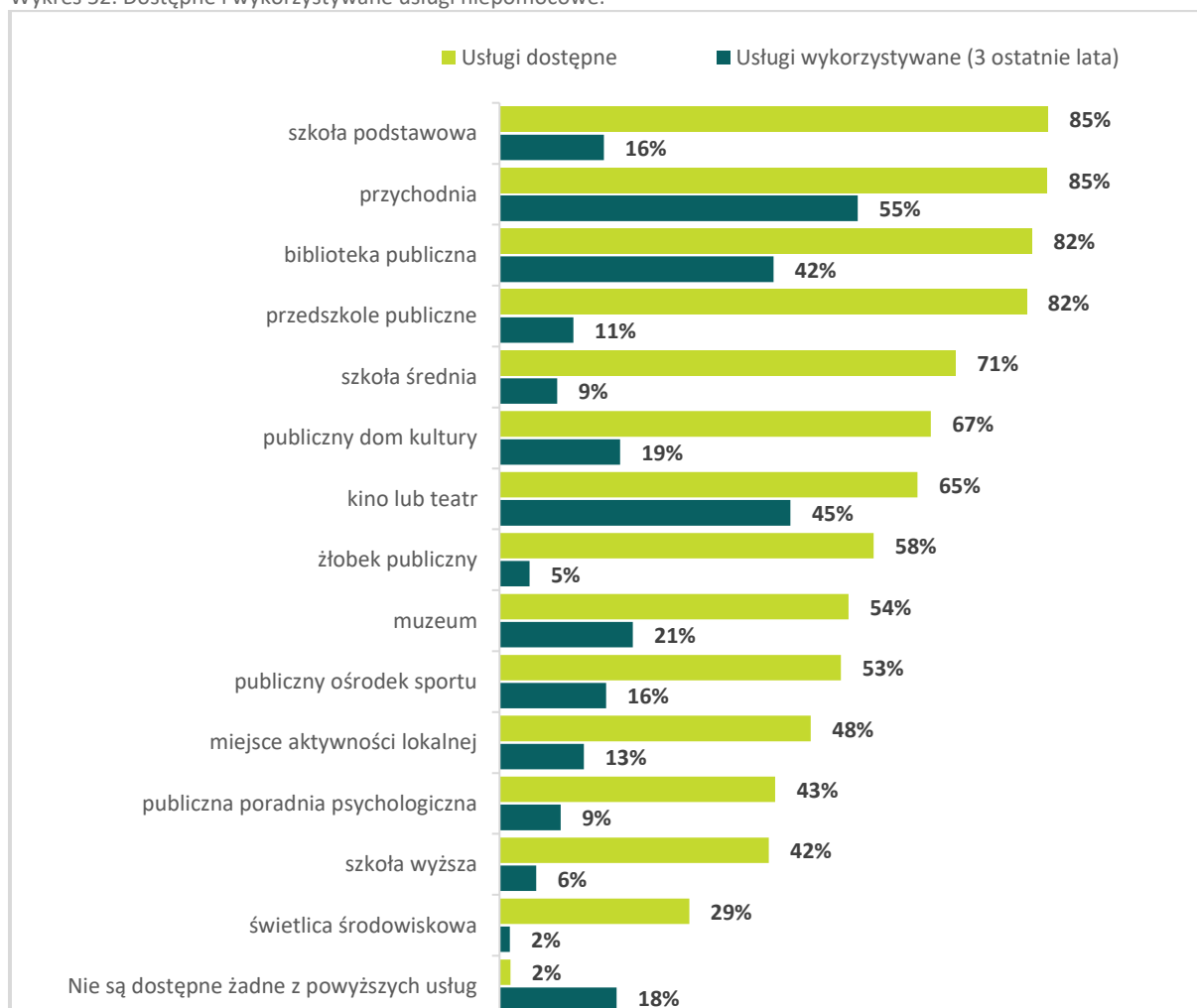
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców Warszawy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w mieście

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców Warszawy o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców Warszawy na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (85% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (82% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (82% ankietowanych)
- szkoła średnia (71% ankietowanych)

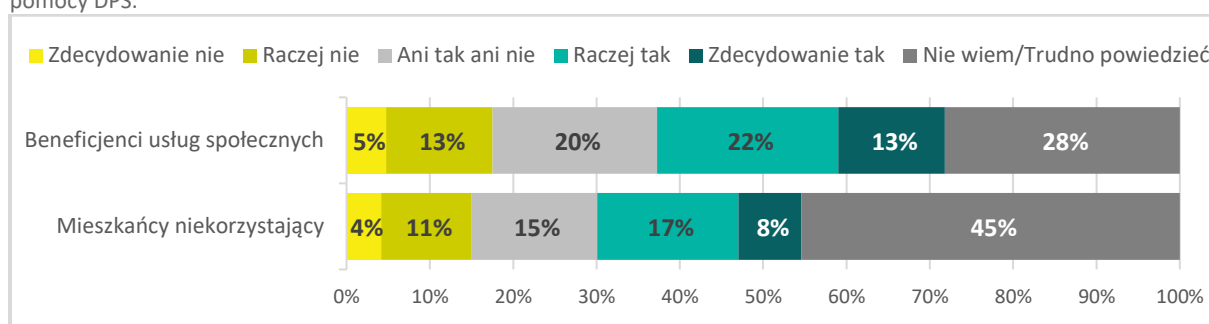
- przychodnia (85% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (55% badanych) oraz kino lub teatr (45% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji grodzkich w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców dzielnic Warszawy o potrzebie zaangażowania się instytucji grodzkich w realizację usług społecznych.

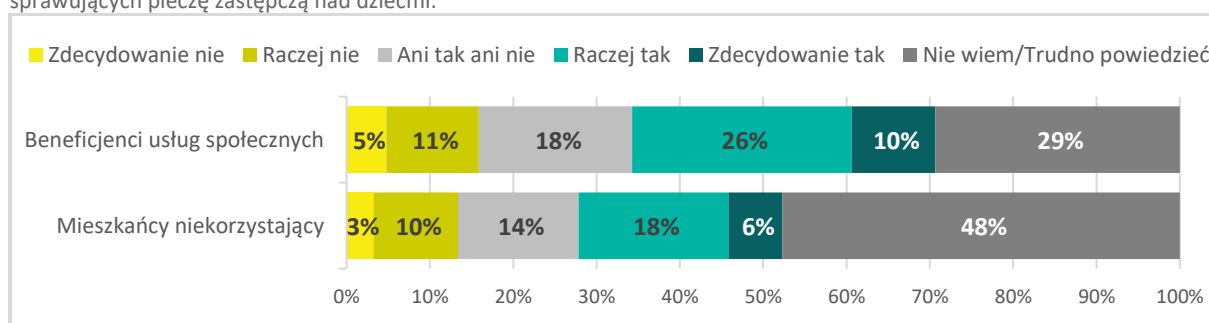
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców dzielnic Warszawy przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji grodzkich (35% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

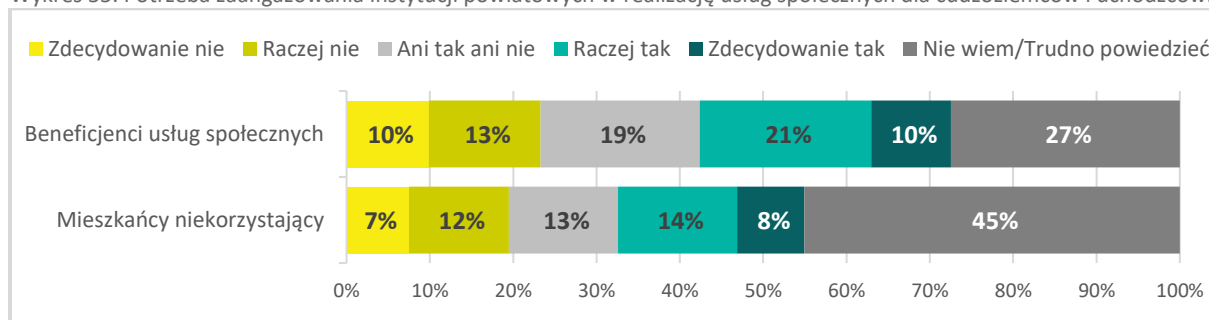
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców dzielnic Warszawy przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji grodzkich (36% beneficjenci usług społecznych, 24% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców dzielnic Warszawy przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji grodzkich (31% beneficjenci usług społecznych, 22% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W MIEŚCIE SPOŁECZNYM WARSZAWA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

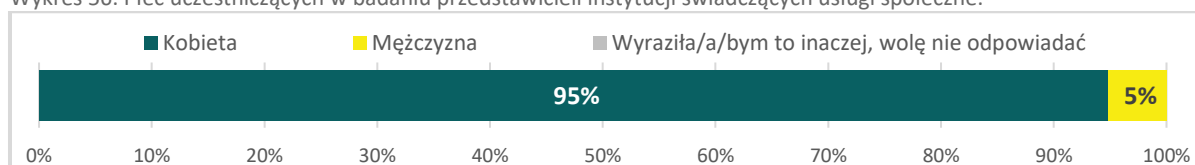
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i listopadzie 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W mieście stołecznym Warszawa przeprowadzono 58 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji).

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w Warszawie.

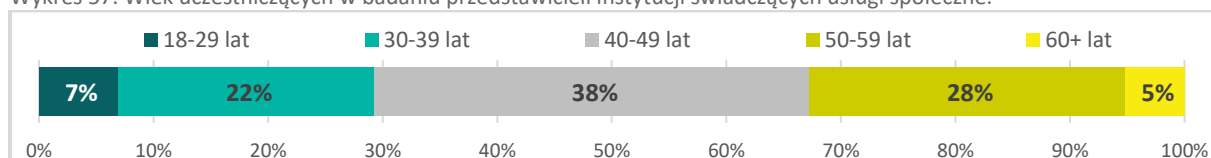
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 95% badanych).

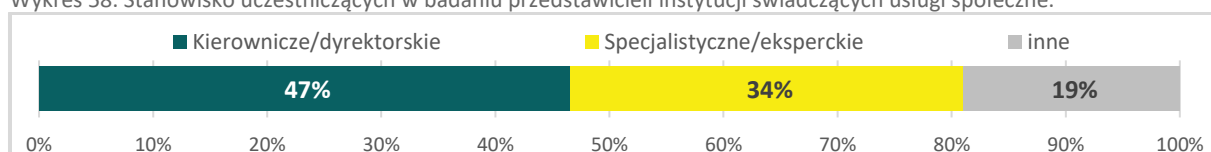
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni pięć grup wiekowych, wśród których dominującą grupą ankietowanych były osoby między 40 a 49 rokiem życia (stanowiły 38% badanych).

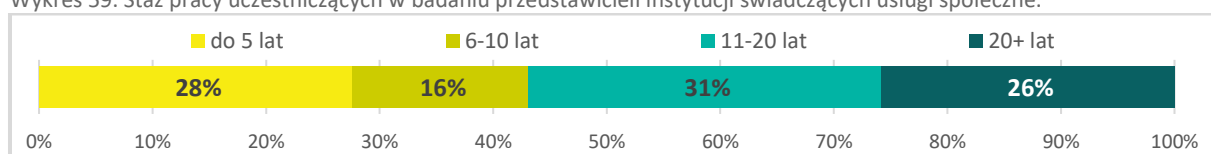
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni trzy grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy i dyrektorzy (47% ankietowanych).

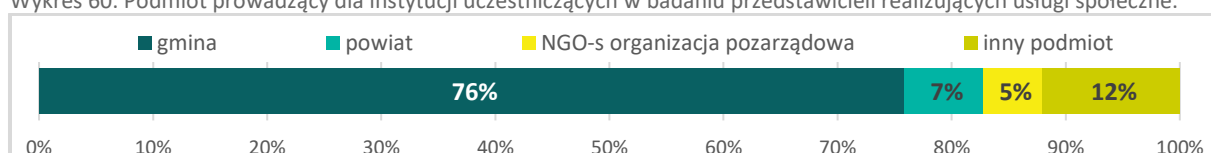
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni cztery grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (31% ankietowanych).

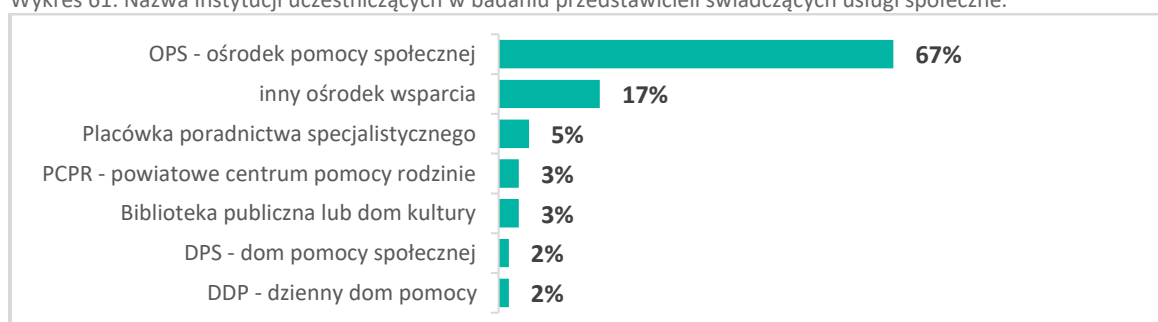
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane cztery podmioty dominującym podmiotem w tym badaniu była gmina.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

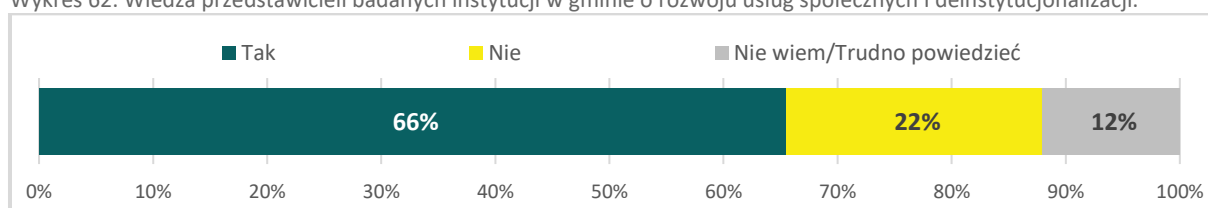
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostało zidentyfikowane siedem podmiotów, spośród których dominującym podmiotem był ośrodek pomocy społecznej.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w mieście w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

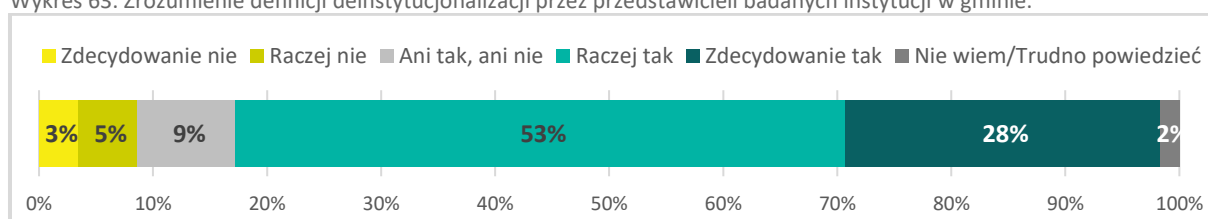
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli (66%) badanych instytucji w dzielnicach miasta ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

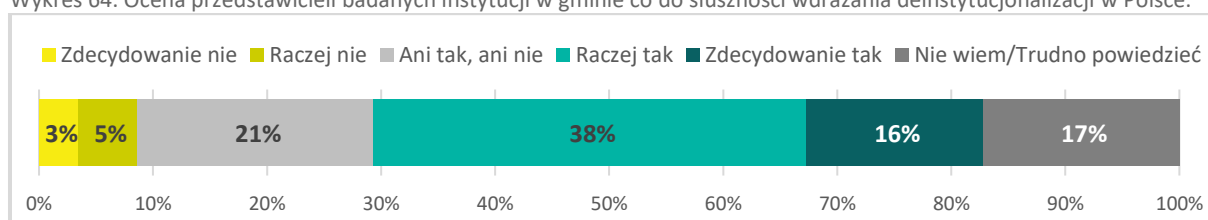
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całonocne długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości (81% ankietowanych) respondentów.

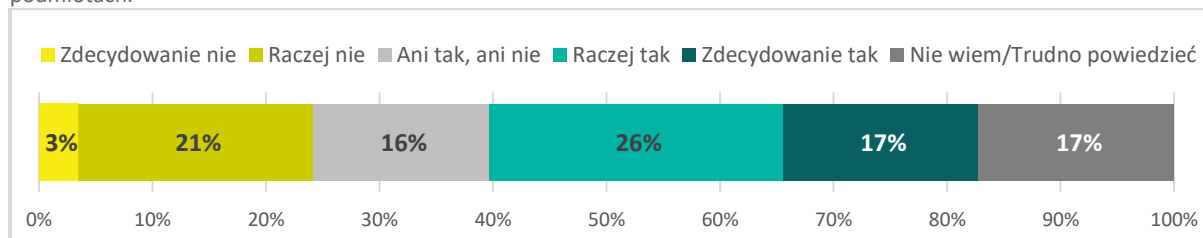
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (54% respondentów) badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

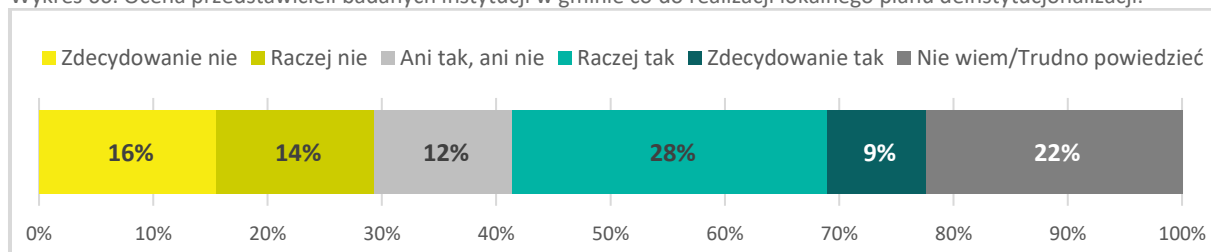
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w znaczącej części (43% ankietowanych) przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

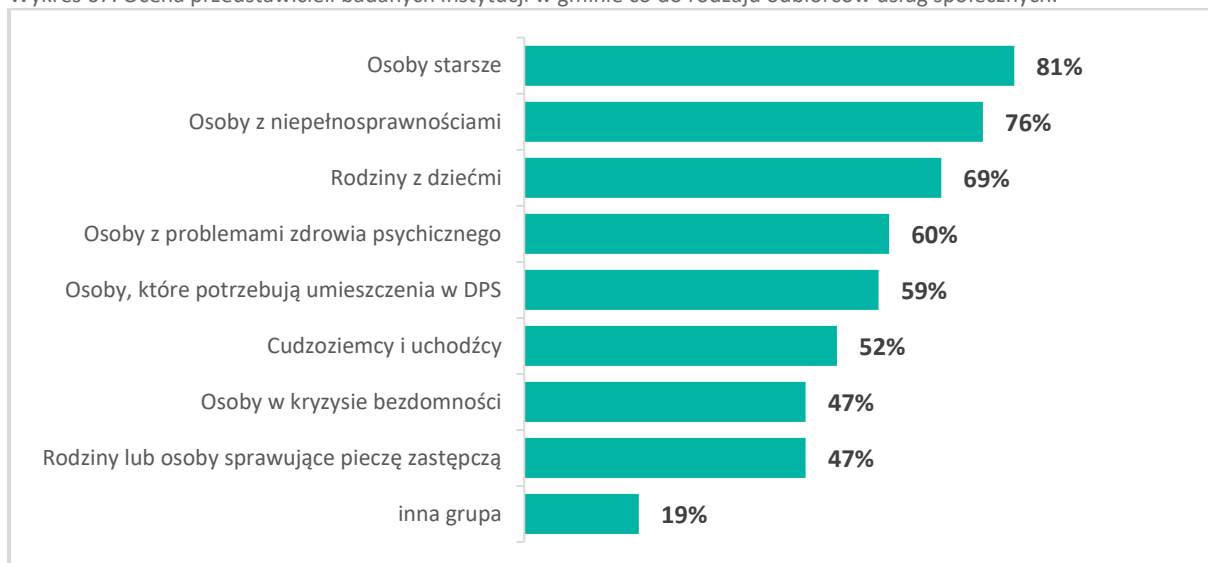
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 37% badanych instytucji zlokalizowanych w mieście jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

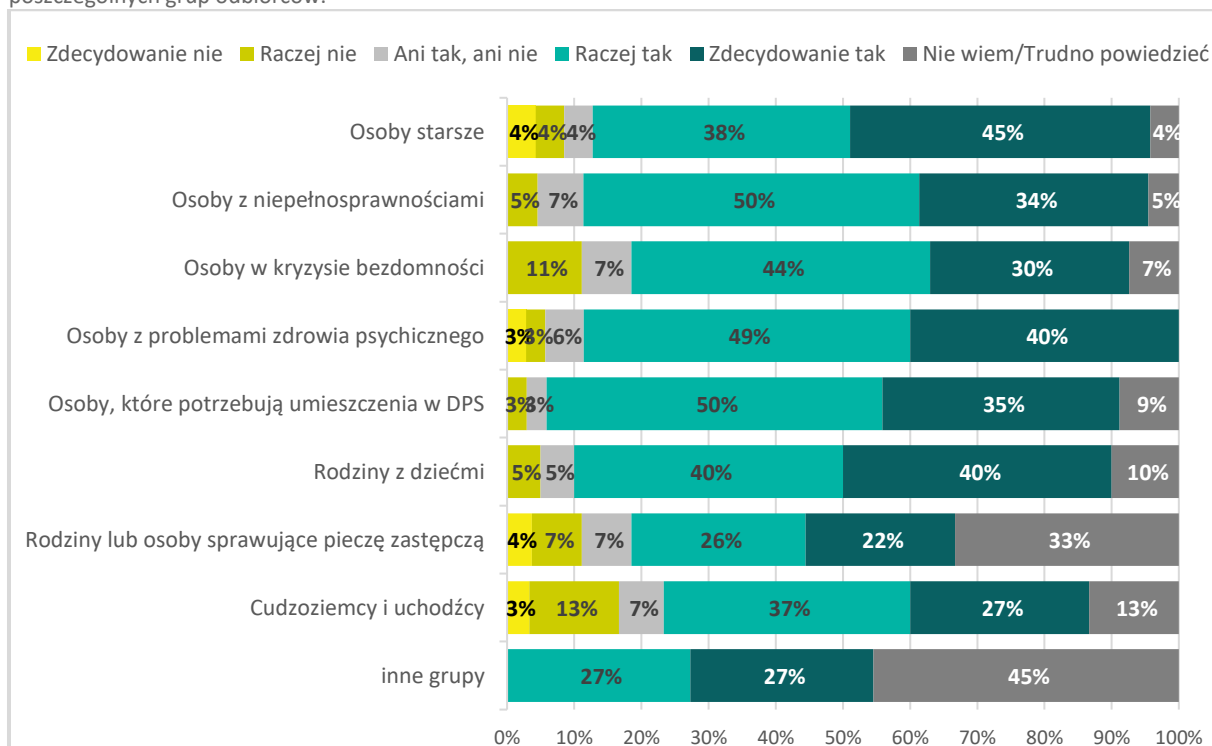
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny z dziećmi.

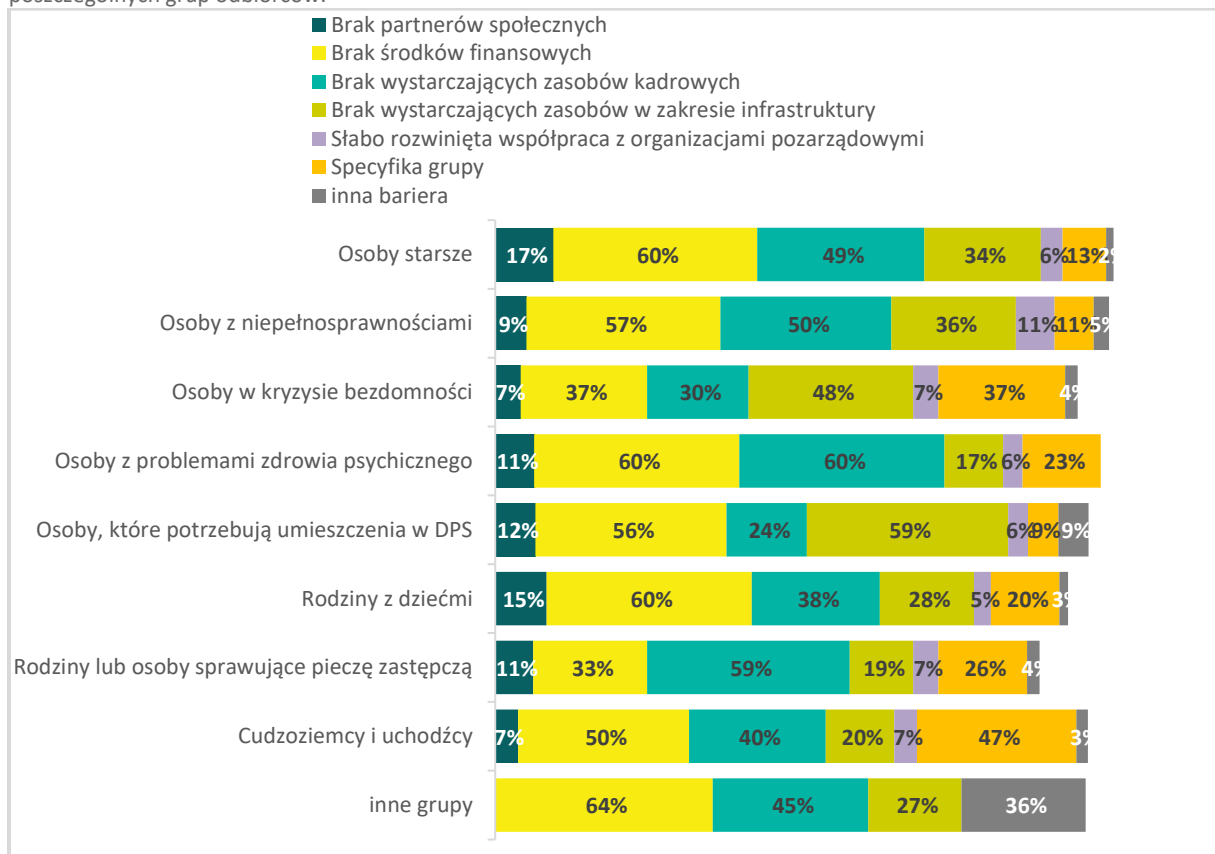
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

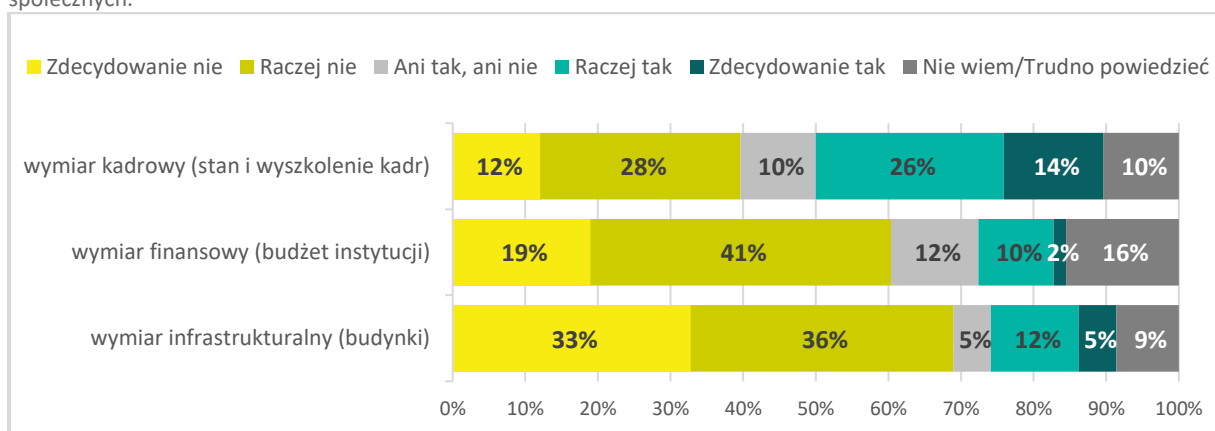
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w Warszawie to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

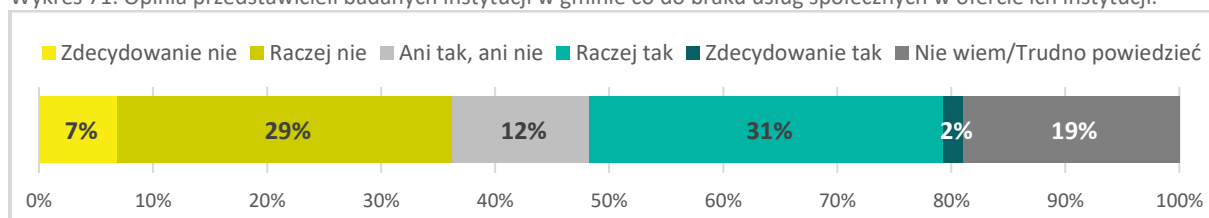
Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 40% gotowe do 40% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 12% gotowe do 60% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 17% gotowe do 69% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w mieście co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

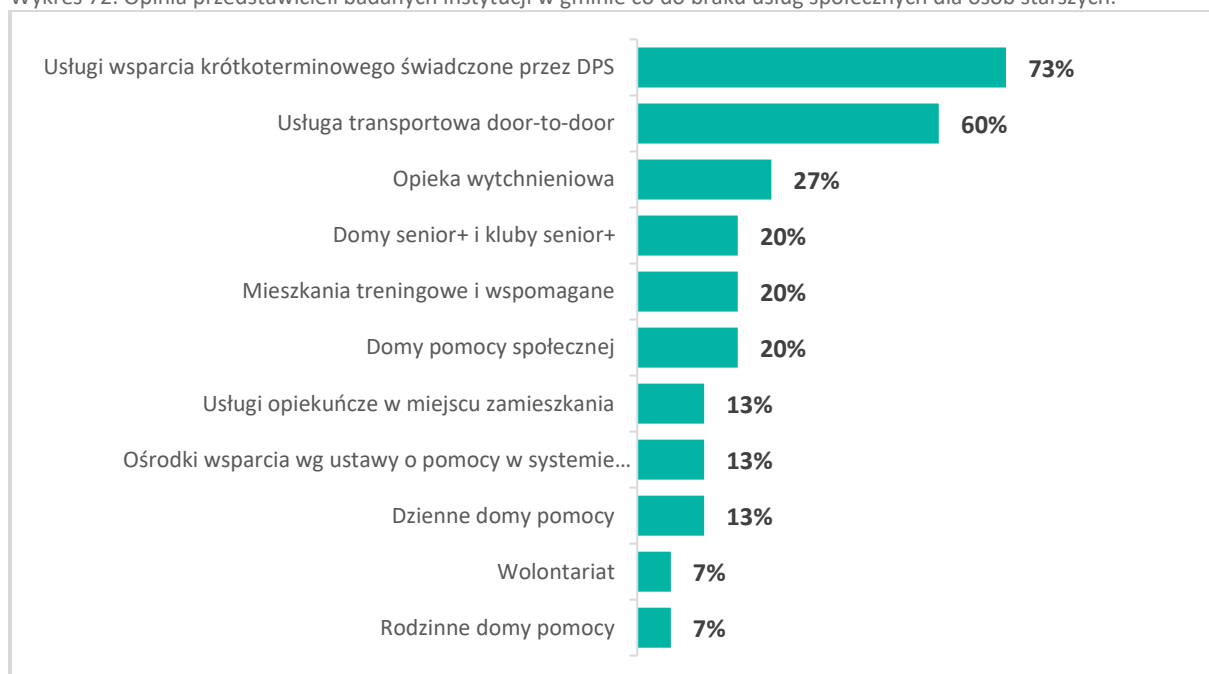
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednej trzeciej (33%) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

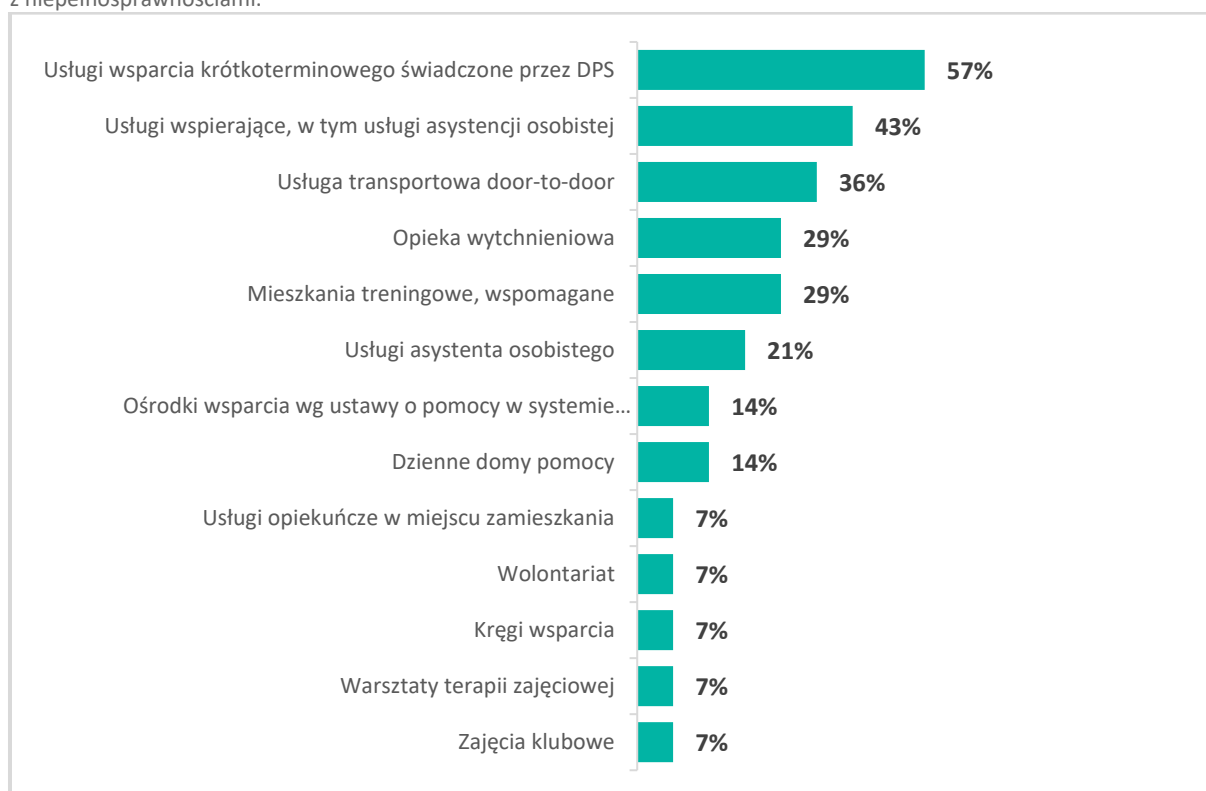
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, usług transportowych door-to-door, opieki wytchnieniowej.

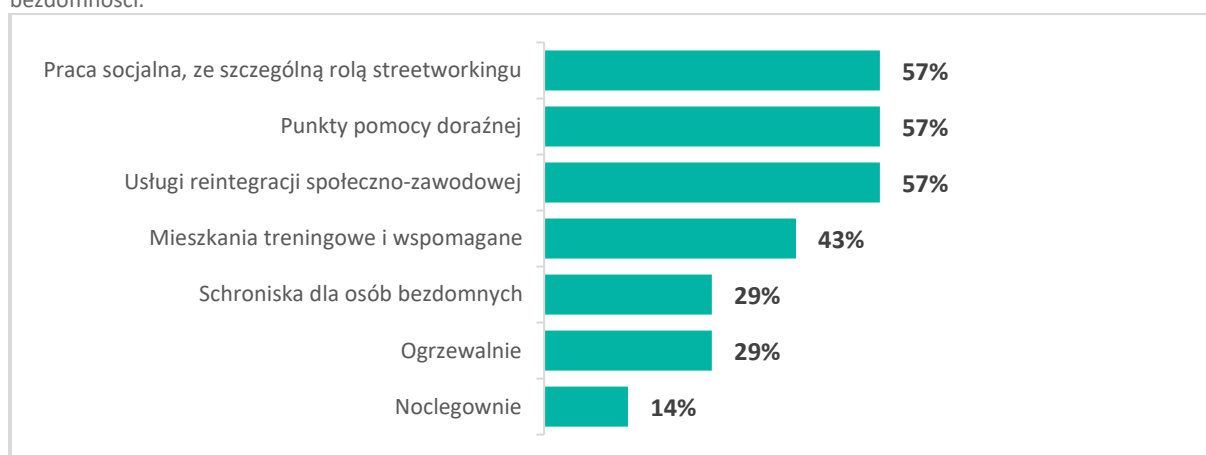
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, usług wspierających, w tym usług asystencji osobistej, usługi transportowej door-to-door, mieszkań treningowych, wspomaganych.

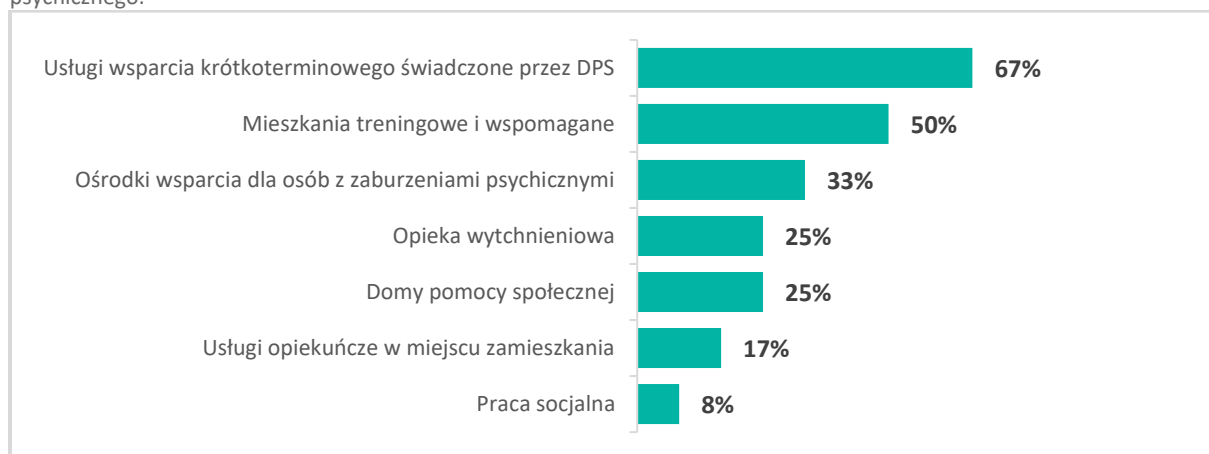
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: pracy socjalnej, ze szczególną rolą streetworkingu, pomocy doraźnej, usług reintegracji społeczno-zawodowej.

Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, mieszkań treningowych i wspomaganych, ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

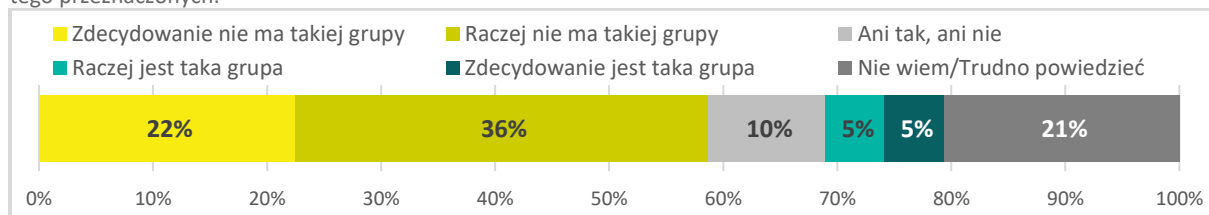
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, wzmocnienia wsparcia i pomocy asystenta rodziny, organizowania szkoleń.

Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w większości (58% ankietowanych) wskazują, że nie istnieje grupa społeczna, która nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.

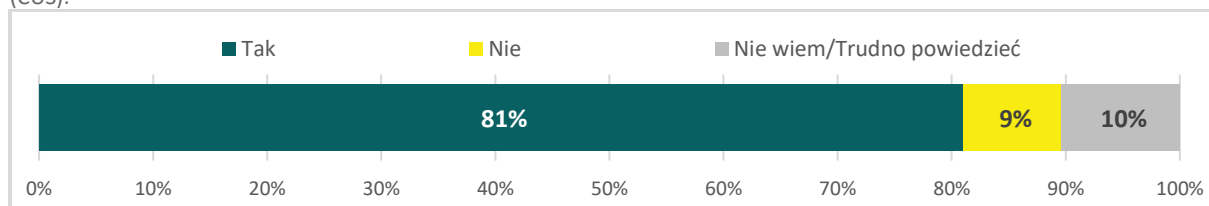
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji miasta stołecznego to: osoby w kryzysie bezdomności, cudzoziemcy uchodźcy, osoby z problemami zdrowia psychicznego.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie miasta stołecznego Warszawa.

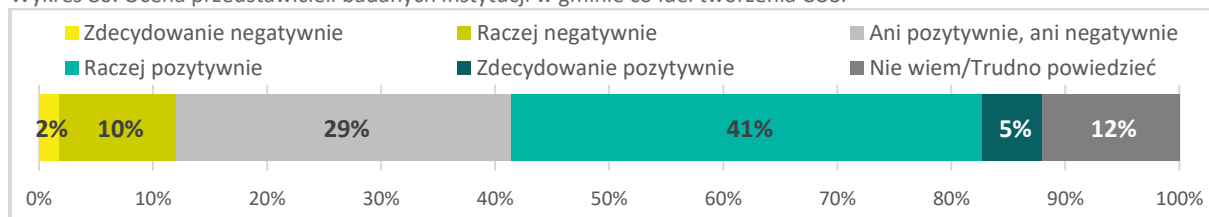
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (81% ankietowanych) w mieście stołecznym Warszawa słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

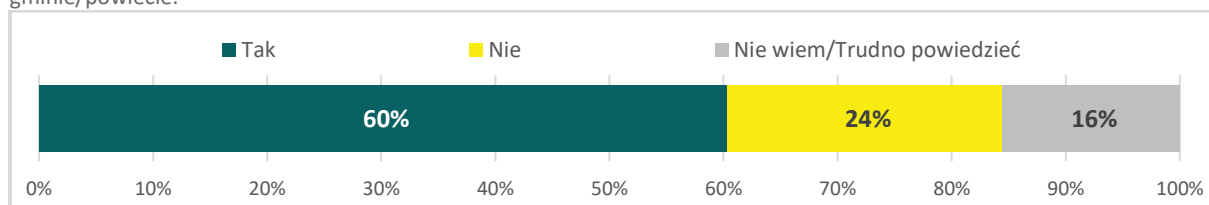
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (46%) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

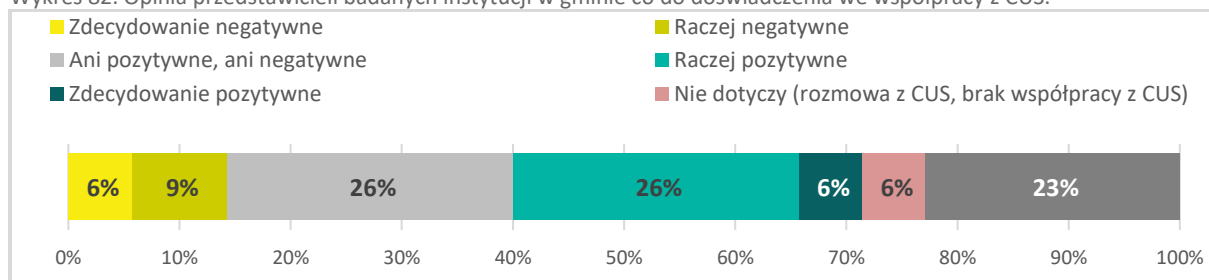
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

60% przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich dzielnicy lub w mieście funkcjonuje CUS.

Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.

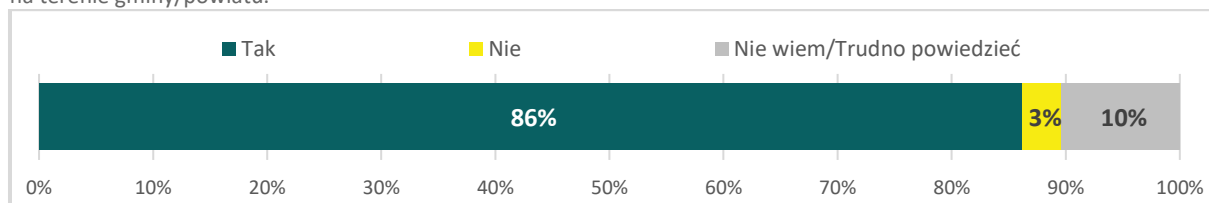
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w mieście raczej pozytywnie ocenili swoją współpracę z CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie miasta

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie miasta stołecznego Warszawy.

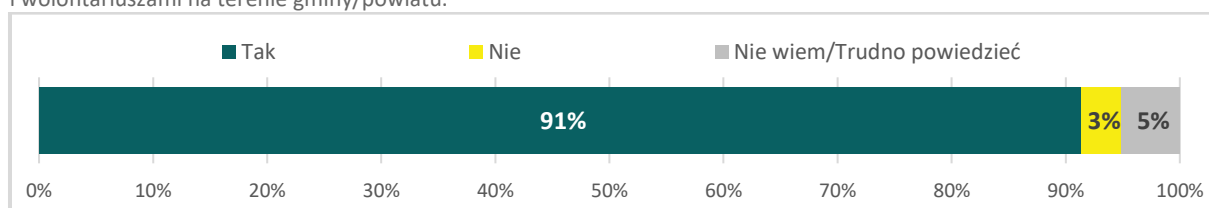
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (86% respondentów) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich dzielnicy lub w mieście działają organizacje pozarządowe.

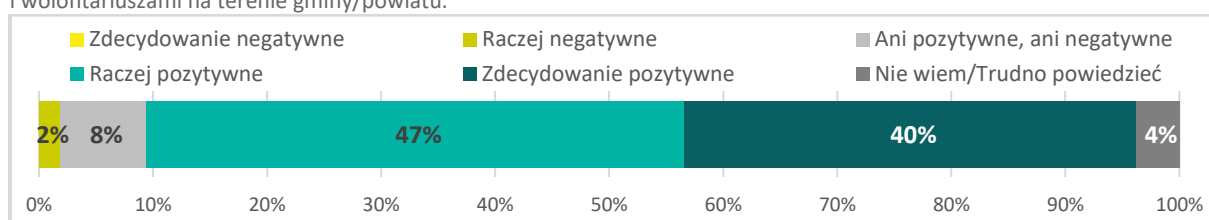
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (91% respondentów) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

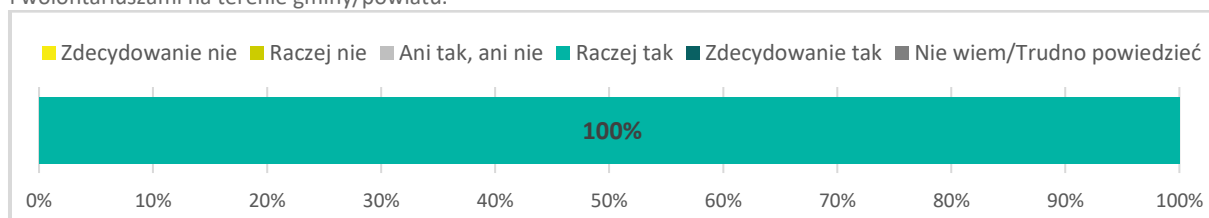
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie dzielnicy/miasta są pozytywne (87% ankietowanych).

Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (100% ankietowanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w Warszawie w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w Warszawie w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w Warszawie w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie Warszawy	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie Warszawy	20
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie Warszawy według rodzaju prowadzonej działalności .	21
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie Warszawy	21
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 r.	22
Tabela 9 Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	23
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w Warszawie w 2023 r.	23
Tabela 11. Pomoc dla cudzoziemców w Warszawie w 2023 r.	28

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	31
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	31
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	31
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	31
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	32
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	32
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	32
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	33
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	33
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	33
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	34
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	34
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	35
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	35
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	35
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	36
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	36
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	37
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	37
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	38
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	38
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	39
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	39
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	40
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	40
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	41
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	41
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	42
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	42
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	42
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	43
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	43

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	44
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	44
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	45
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	45
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	46
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	46
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	47
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	47
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	48
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	48
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	48
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	49
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	49
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	50
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	50
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	50
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	51
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	52
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	52
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	53
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	55
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych I deinstytucjonalizacji.	56
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	56
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	56

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	57
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	57
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	58
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	58
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	59
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	59
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	60
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	60
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	61
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	61
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	62
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	62
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	62
Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.	63
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	63
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	63
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	64
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	64
Wykres 83. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	64
Wykres 84. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	65
Wykres 85. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	65
Wykres 86. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	65